

Pol da Korin Amin do Papia 1 Mandagit

But piso gen

Pol da bisapmon Korin unun kokup pap madep kinda Akaia provinskon Grik da miktimon tagit. Pol iyi Yesu Kristo dakon Gen Bin Tagisi mibiltoksi Korin unudon yan tenjenagit. Anjek panmuwukbi wasok wasoksi panalon agit. (Yabekbi 19.1-17 unudon do koki.) Mani yopman degek kokup nyaknywarikon kin pi agit bisapmon panmuwukbi Korin egipgwit unudon jigi noman tan yomgwit. Aba Pol da nandak nandak yoban jigi unun panmilip ani yan do papia diwari Pol do mandan imgwit. Do Pol iyi Epesas kokupmon egek jigini unun panmilip ani do nandak nandak kilegi yominek papia on mandagit.

Pol da Korin panmuwukbi dakon nandan gadatni yawotni yan do nandaba kik madepsi agit. Ae anpakni tagisi unun tasik tosak do nandaba kik agit. Pol da minat eyo kili abi da anpak kilegi ani unun do yagit, ae minat aminyo Telagi Wup yipman degek jigi pawit unun do yosok. Ae Pinkep gawak imim dakon silip anpak tagisikon da ani, ae Telagi Wup da but galak dakon yo mibili mibili panmuwukbi do yomisak unun do yosok. Ae amin kimakbi kimoron da pidokdan unun do kisi yosok.

Unun yo morap da Korin amin jigi yomgut, do Pol da Pinkep dakon galaktok kan nandanjo ani do panpuganek gen tagisi ban mandan yomgut. Gen kinda mandagit unun kilapmi 13, panmuwukbi da unun do tagisi nandan. Unudon Pol da amin do but dasi galaktan yomyom anpak unun do yosok. Ae yo madepsi kinda Pinkep da minat aminyo do but galak do yomisak unun butdasi galak tan yomyom anpak unun do yosok.

Yesu yolyol amin gen emat anek iyi dakon man dima pawigini

(Kilapmi 1-4)

¹ Nak Pol Yesu Kristo dakon yabekbini. Piŋkop da iyi da galak togon yabekbi pi namgut. Nak gat ae notnin Sostenes gat ² nit da papia on paŋmuwukbi Korin kokup papmon ekwaŋ ji do mandamak. Yesu Kristo da iyi ji paŋtelak anek iyi do manjigit. Ji gat ae amin morap kokup morap kisikon Amin Taginin Yesu dakon man anenagek bisit aŋ iman amin kisi manjigit. Uŋun nin ae uŋunyo kisi dakon Amin Taginin. ³ Piŋkop Datnin gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat da nandaŋ yawok daminek butji paŋyawot aban yawori tosak do bisit asat.

Pol da Piŋkop ya yaŋ iyigit

⁴ Piŋkop da Yesu Kristo obakon da nandaŋ yawok daminek yo tagisi aŋ damgut, do bisapmi bisapmi ji do nandaŋek Piŋkopno ya yaŋsi iyisat. ⁵ Nido Yesu obakon yo tagisi morapmi timikgwit. Paŋpulugaŋban gen yogokji uŋun tagisi, ae nandak nandak morapmi damgut. ⁶ Uŋun da nak da Kristo dakon mibili dayigim uŋun ji da nandaŋek yol kimakgwit yaŋ nolisak. ⁷ Do ji abisok Amin Taginin Yesu Kristo altaŋ teŋteŋokdisak uŋun do jomjom anek Telagi Wup dakon but galak dakon yo do wadak wadak dima aŋ. ⁸ Amin Taginin Yesu Kristo da ji paŋteban anakwan wigi mibi gildaron wigisak, anakwan Amin Taginin tobi apjak gildaron amin kinda da ji suŋ kinda awit yaŋ aripmi dima yoni. ⁹ Piŋkop da yo morap ak do yagit uŋun aripmisi akdisak. Piŋkop da ji Monji Amin Taginin Yesu Kristo gat egip egipnikon kaloni egipni do yaŋ damgut.

Paŋmuwukbi waseŋ kiwit

¹⁰ Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo da manon gen tebaisi dayinjek yan yosot, ji pidok pidok yipmanjek but kalon ani. But ae nandak nandakyo kalonji gin tanakwa kabi kalonji egipni.

¹¹ Not kabi, Kloï da kabikon amin di da ji da binapmon pidok pidok tanakwan ekwan yan nayiwit. ¹² Nak mibili yanon da yosot, jikon da di da yan yon, “Nak Pol yoldat”, ae diwari da “Nak Apolos yoldat”, ae diwari da “Nak Pita yoldat”, ae diwari da “Nak Kristo yoldat” yan yon. ¹³ Unun Kristo da wasenki morapmi agit? Bo nak Pol ji do anek tilak kindapmon kimakgim? Bo ji telagi pakbi Pol da manon da sowit? ¹⁴ Nak ji da binapmon Krispus gat Gaius gat banjin telagi pakbi son yomgum. Amin di gat dima son yomgum. Unun do nak Pinjop ya yan iyisat. ¹⁵ Do amin kinda da “Nak Pol da manon telagi pakbi sogim” yan aripmi dima yogogi. ¹⁶ (Asi, nak amin kabi di gat kisi telagi pakbi son yomgum. Unun Stepanas da yutnon egipgwit amin ban son yomgum. Ae amin diwari gat son yomgum bo dima, unun nak dima nandisat.) ¹⁷ Kristo da nak amin telagi pakbi son yoben do dima yabekgit. Gen Bin Tagisi yan tenjenoken do yabekgit. Ae amin da miktim dakon nandan kokwin tagisikon da gen yon unuden dima yosot. Yan asat yan Kristo dakon tilak kindapni yipbo tapmimi mini di aban.

Kristo unun Pinjop dakon tapmim

¹⁸ Amin pasildan unun da tilak kindap dakon gen unun nandan kokwini tagi dima amin dakon gen kinda yan yon. Mani minjat aminyo nin Pinjop da yokwikon ban timikgit amin nin da tilak kindap unun Pinjop dakon tapmim yanji nandaman. ¹⁹ Pinjop da papiakon yan mandabi:

1:10: Pil 2.2   **1:12:** Ya 18.24-28; 1Ko 3.4   **1:14:** Ya 18.8; Ro 16.23
1:16: 1Ko 16.15   **1:18:** Ro 1.16   **1:19:** Ais 29.14

“Nak da nandan kokwini kilegisi tar yoman amin dakon nandan kokwini kilegi partasik akdisat.

Ae nandak nandakni tar amin dakon nandak nandakni wiririkgo pasil mudokdar.”

²⁰ Do nin abisok on miktin dakon nandan kokwini tagisi amin dakon nandan kokwini tagisi do niansi yonej? Ae Moses dakon gen teban dakon mibili nandak nandak amin do niansi yonej? Ae on miktin dakon gen yogok amin tagisi do niansi yonej? Pinjkop da on miktin dakon nandan kokwin tagisi morap parjupbal aban nandan kokwini tagi dima amin dakon gen gin ar mudawit.

²¹ Nido Pinjkop nandan kokwini tagisikon da amin da iyi da nandak nandagon da Pinjkop nandan imni do dima galak tagit. Nin da tilak kindap do yar tentenjanapno amin da unun do nandan kokwini tagi dima amin dakon gen yar yor, mani amin da unun gen nandajek nandan gadar iminjakwa Pinjkop da unun kosiron da yokwikon baj timit do nandagit. ²² Juda amin wasok tapmimi tar pindagek gen unun bami yar nandan. Anakwa Amin Nwakanjwari Kabi da nandan kokwin tagisi pindat do nandan.

²³ Mani nin Kristo tilak kindapmon anakba kimakgit dakon geni dayin tentenoman. Anapno Juda amin da gen unun do nin da dima galak tarjek abidogi gen kindan yar yor yar nandan. Ae Amin Nwakanjwari Kabi da gen unun do nandan kokwini tagi dima amin dakon gen kindan yar nandan. ²⁴ Mani Pinjkop da yar ilikgit minat aminyo Amin Nwakanjwari Kabi bo ae Juda amin nin, nin nandaman, Kristo unun Pinjkop dakon tapmim ae nandan kokwini tagisi. ²⁵ Miktin amin da Pinjkop dakon nandak nandakni diwari unun tagi dima yar nandan. Mani unun nandak

nandak da amin dakon nandaŋ kokwini tagisi yapmaŋ mudosok. Ae Piŋkop dakon aŋpak diwari da Piŋkop uŋun tapmimni mini yaŋ nolisak yaŋ nandaŋ. Mani uŋun aŋpakni uŋun tapmimni madepsi, amin dakon tapmim yapmaŋ mudosok.

²⁶ Not kabi, Piŋkop da yaŋ daban Yesu yolyol amin dagawit bisap do nandani. Jikon da morapmi miktim amin da dabilon nandaŋ kokwini tagisi mini da egipgwit. Ae jikon morapmi tapmimji mini da egipgwit. Ae jikon da morapmi amin man bini toŋ da kabikon nani dima.

²⁷ Mani Piŋkop da amin manjigit uŋun miktim amin da dabilon nandaŋ kokwini tagi dima amin yaŋ pindakgwit amin baŋ manjigit. Yaŋ aŋek miktim dakon nandaŋ kokwini tagi amin paŋmayak agit. Ae Piŋkop da amin manjigit uŋun miktim amin da dabilon tapmimni mini yaŋ pindakgwit uŋun baŋ manjigit. Yaŋ aŋek miktim dakon amin tapmimni toŋ paŋmayak agit. ²⁸ Piŋkop amin timit do on miktimon mani mini ae amin diwari da pindakba yo isalisi aŋ uŋun baŋ timikgit. Nido amin man madepni toŋ gat ae tapmimni toŋ gat pabiŋ yopban yo isali ani do nandagit. ²⁹ Piŋkop da dabilon amin kinda da iyi dakon man aripmi dima awigisak yaŋ do yaŋ agit.

³⁰ Piŋkop da iyi ji Yesu Kristo gat depgut da ekwaŋ. Aŋek Kristo yiŋgut da nin dakon nandaŋ kokwin tagisi dakon mibilisi egi nimisak. Ae Kristo obakon Piŋkop da nin paŋmilip aban miŋat aminyo kilegisi ae telagisi amaŋ. Ae Kristo da pi agit dogin aŋek Piŋkop da nin yumaŋ nagit, do yokwi da saŋberjek kilanin dima asak. ³¹ Piŋkop da nin do yaŋsi agit, do Piŋkop gen papia da yosok uŋun da aripmon aneŋ. Yaŋ yosok:

1:26: Mt 11.25; Jem 2.5
9.24

1:29: Ep 2.9

1:30: Jer 23.5-6

1:31: Jer

“Amin kinda yo kinda do yo madepsi yan nandak do kar,
Amin Tagi dogin yo madepsi yan nandaj imdo.”

2

Pol da Korin amin dakon nandaj gadat do yagit

¹ Not kabi, nak jikon obinjek Pinjkop dakon geni pasili dayin tenjenagim bisapmon, nandaj kokwini tagisi amin da gen madep mibili mibili yon unudej dima yagim.

² Nido ji gat egipguman bisapmon yo njwakjwari di do nandak nandak dimasi agim. Yesu Kristo, ae tilak kindapmon kimot agit unun dogin nandagim. ³ Nak ji gat egipguman bisapmon tapmimno mini. Nak pasalek madepsi nimmikgim. ⁴ Nak gen yagim gat ae Gen Bin Tagisi yan tenjenagim unun nandaj kokwini tagisi amin da yon unudej nandak nandak madepno da ji dakon nandak nandak kulabik tagi asak yanon da dima yagim. Unun dimasi. Nak Telagi Wup dakon tapmim narj ji doligim. ⁵ Yan agim nido ji da amin dakon nandaj kokwini tagisi do nandaj gadani do dima galak tagim. Pinjkop dakon tapmim do nandaj gadaj imni do nandagim.

Telagi Wup da nandaj kokwin tagisi nimisak

⁶ Mani Pinjkop dakon anjagon kili tagan teban tawit aminon nandaj kokwin tagisi unudon yan tenjenoman. Unun nandaj kokwin tagisi unun miktim amin dakon nandaj kokwin tagisi yombem dima. Ae on miktim dakon kila amin si pasildan unun dakon nandaj kokwin tagisi yombem dima. ⁷ Nin Pinjkop dakon nandaj kokwini tagisi ban yan tenjenok aman. Pinjkop yo morap dima wasagit bisapmon nandaj kokwini tagisikon da Kwen Kokup iyi gat tilimnikon egipney do kosit kili yipgut. Mani unun kosit dakon geni pasili tagit. ⁸ Anjakwan on miktim dakon

kila amin kinda da dima nandaŋ piŋagit. Nandaŋ piŋawit tam, Kwen Kokup Amin Tagini tilimni tagisi uŋun tilak kindapmon aripmi dima aŋakbam. ⁹ Mani, Piŋkop da papiakon gen uŋun do yaŋ yosok:

“Yo kalip dabil da dima pindakgwit,
 ae miragon da dima nandawit,
 ae nandak nandagon dima noman taŋbi,
 uŋun Piŋkop but dasi galak taŋ iman amin do paŋno-
 man agit.”

¹⁰ Uŋun dakon geni pasili tawit, mani iyi dakon Wupni da nin do paŋalon aŋ nimgut. Telagi Wup da yo morap kisi pakyaŋsi pindak mudosok, ae Piŋkop dakon nandak nandakni pasili kisi pindakdak. ¹¹ Amin kinda da amin notni dakon nandak nandak aripmi dima pindatjak. Amin uŋun dakon wupni butnigwan yikdak uŋun daŋin pindakdak. Yaŋgin, amin kinda da Piŋkop dakon nandak nandak aripmi dima pindatjak. Piŋkop iyi dakon Wupni da iyi gin kaŋ nandaŋyo asak. ¹² Nin on miktim dakon nandak nandak baŋ dima timikgimaŋ. Nin Piŋkop da butgalak do yo morap nimisak uŋun nandaŋ piŋoneŋ do Wup Piŋkopmon da apgut uŋun naŋ abidagimaŋ. ¹³ Nin uŋun but galak dakon yo do yaŋ teŋteŋok amaŋ. Mani genin amin nandaŋ kokwini tagisikon da dima yomaŋ, Telagi Wup da iyi niyiŋ dekbau uŋun baŋ yomaŋ. Telagi Wupni toŋ amin do Telagi Wup dakon gen yoyiŋ teŋteŋomaŋ. ¹⁴ Mani Telagi Wupni mini amin Piŋkop dakon Wupni da yo nimisak uŋun do nandaŋ kokwini tagi dima amin dakon gen yaŋ nandaŋ, ae aripmi dima nandaŋ piŋoni, nido Telagi Wupni toŋ amin daŋin uŋun yo kokwinigek pakyaŋsi pindak nandaŋyo aŋ. ¹⁵ Telagi Wupni toŋ amin da yo morap kisi kokwinik pindakgaŋ. Mani amin diwari

da Telagi Wupni toŋ amin dakon anpak kokwin aripmi dima ani. ¹⁶ Piŋkop da papiakon gen yaŋ toso:

“Namin da Amin Tagi dakon nandak nandak pindak nandanyo asak do Amin Tagi tagi iyin detjak?”

Mani Kristo dakon nandak nandak ninon toso.

3

Paymuwukbi dakon pi amin uŋun Piŋkop dakon pi amini

¹ Not kabi, nak kalip ji gat egipgumaŋ bisapmon gen dayigim uŋun Telagi Wup yolgaŋ amin yoyisat uŋun da aripmon dima dayigim. Amin but kalip anpak anakwa yoyisat uŋun da tilagon dayigim. Uŋun bisapmon ji Kristo da anpagon amin moniŋ da tilagon egipgwit. ² Nak mum dabo nawit. Jap tebai baŋ dima damgum, nido ji jap tebai timit do dima tagap tawit. Abisok yo kisi jap tebai timit do dima tagap toŋ, ³ nido ji but kalip dakon anpak sigin yolgaŋ. Asi, notji do nandaba yokwi tok anek gen emat agak uŋun jikon sigin toso. Ji uŋun anpak an uŋun but kalip dakon anpak baŋ an. Ji on miktim dakon anpak gin an. ⁴ Kinda da yaŋ yosok, “Nak Pol yoldat” ae kinda da “Nak Apolos yoldat” yaŋ yosok. Uŋun anpak anek miktim amin da yaŋ ekwaŋ.

⁵ Ji pakyansi nandani. Apolos uŋun namin? Ae nak Pol uŋun namin? Nit pi amin gin. Amin Tagi da nit do pi ŋwakŋwat ŋwakŋwat ningut. Aban nit pi uŋun ando ji Kristo nandaŋ gadaŋ imgwit. ⁶ Nak jap yet kwaokgim. Anapbo Apolos da pakbi yomgut. Mani Piŋkop da jap bami paŋalon agit. ⁷ Do jap yet kwaokgit amin mani mini, ae pakbi yomgut amin kisi mani mini. Piŋkop da iyi jap bami paŋalon asak, do uŋun kalongin mani toŋ. ⁸ Jap

---

2:16: Ais 40.13   **3:2:** Ibr 5.12-13; 1Pi 2.2   **3:3:** 1Ko 1.10-11   **3:4:** 1Ko 1.12   **3:5:** Ya 18.4,11,27-28   **3:8:** Mt 16.27; Ep 2.20-22

yet kwaokdak amin gat ae pakbi yomisak amin gat unun kisi bamot Piŋkop dakon pi nanŋin amal. Do kisi bamot pi agimal da aripmon tomni timik timik akdamal. ⁹ Nit Piŋkop gat pi kalonŋi amanŋ. Ae ji Piŋkop dakon pigagani. Ji Piŋkop dakon yutni.

Paŋmuwukbi dakon pi amin unun kisit kilda yombem

¹⁰ Piŋkop da nandaŋ yawotni do anek nak kisit kilda nandak nandakni tagisi yombem kinda naŋ manjigit. Aban yut ak do gwak magim. Anapbo amin diwari da yut unun gwak magimon witjaŋ. Mani miŋat aminyo morap kalon kalon yut unun aŋ unun pakyansu kaŋ kimagek witjini. ¹¹ Amin kinda da gwak ŋwakŋwari kinda dimasi mosak. Yesu Kristo kalon naŋ gin Piŋkop da gwak teban kili magit. ¹² Amin da unun gwak da kwenon yut witjini bisapmon diwari da gol baŋ akdaŋ, ae diwari da silwa baŋ, ae diwari da tip tomni wukwisi baŋ, ae diwari da kindap baŋ, ae diwari da gurik baŋ, ae diwari da wit dakon obi baŋ akdaŋ. ¹³ Don Piŋkop da miŋat aminyo gen pikon yop do bisap yipguron amin da pi morap awit dakon mibili teŋteŋokdisak. Unun bisap kindap da yaŋ noman taŋek amin morap kalon kalon pi tagi awit bo dima yaŋ do ankilik kokdisak. ¹⁴ Amin kinda unun gwak kwenon yut agit, unun dima sosak kaŋ, pi amin unun tomni tagisi timitdisak. ¹⁵ Mani pi amin kinda dakon yut wagil soŋ mudosak kaŋ, unun amin pi agit dakon tomni pasil imdisak. Pi amin iyi yokwi da kisiron da pulugaŋ kikdisak, mani unun amin kindapmon naŋ abidomaŋ yombem da egipjak.

Ji Piŋkop dakon yut

¹⁶ Ji Piŋkop dakon telagi yutni, ae Piŋkop dakon Wupni jikon egisak. Uŋun dima nandaŋ, ma? ¹⁷ Amin kinda Piŋkop dakon telagi yut aŋtasik asak kaŋ, Piŋkop da uŋun amin aŋtasik akdisak. Nido, Piŋkop dakon telagi yut uŋun telagisi. Telagi yut uŋun ji.

Nin amin dakon man dima pawigineŋ

¹⁸ Ji disi baŋ di paŋkewalbam. Amin kinda ji da binapmon miŋtim dakon yo morap kisi nandaŋ mudosot yaŋ nandaŋek “Nak nandaŋ kokwino tagisi” yaŋ yosak kaŋ, uŋun amin on miŋtim dakon nandaŋ kokwini tagisi uŋun si yopmaŋek nandaŋ kokwini tagisi amin tagi dagosak. ¹⁹ Nido, on miŋtim dakon nandaŋ kokwin tagisi morap uŋun Piŋkop da pindakban nandaŋ kokwin tagi dima aŋ. Piŋkop da papiakon uŋun do yaŋ yosok:

“Amin iyi do nak nandaŋ kokwino tagisi yaŋ nandaŋ amin uŋun Piŋkop da iyi pat yopmaŋgaŋon yopban yokwalba timikdak.”

²⁰ Ae Piŋkop dakon papia da yaŋ yo kisi yosok:

“Piŋkop da nandaŋ kokwini tagisi amin dakon nandak nandakni kisi pindak mudosok.

Ae yo morap ak do nandaŋ uŋun aripmi dima aba noman tokdaŋ yaŋ nandisak.”

²¹ Do ji amin dakon man paukwaŋ uŋun yipmaŋ mudoni. Yo morap ji dakon. ²² Pol, bo Apolos, bo Pita, bo on miŋtim, bo egip egip, bo kimot, bo yo morap abisok toŋ, bo yo don noman tokdaŋ, uŋun yo morap ji dakon. ²³ Ae ji Kristo dakon, ae Kristo uŋun Piŋkop dakon.

4

Amin Tagi da iyi pi amin kokwin asak

¹ Ji da nin do Kristo dakon pi amini yaŋ nandaŋ nimni, ae Piŋkop dakon geni pasili kilani tagisi aŋek yaŋ teŋteŋok dakon pi ninon tosoŋ yaŋ nandaŋ nimni. ² Ae yaŋsi nandani, amin kinda madepni dakon pi asak, uŋun amin madepni dakon gen kagimansi guramitjak. ³ Do ji nak dakon aŋpak kokwin ani, bo amin da gen pikon nak dakon aŋpak kokwin ak do nandaŋ kaŋ, nak uŋun do nandaba kikjok kinda dima asat. Nak nagayo kisi aŋpakno kokwin dima asat. ⁴ Asi, nak naga butnokon yo kinda dima tosoŋ yaŋ nandisat. Mani nak naga do amin kilegi yaŋ aripmi dima yokeŋ. Nak dakon aŋpak kokwin ak do Amin Tagi dagaŋ asak. ⁵ Gen pi bisap dima abik, do amin diwari dakon aŋpak kokwin dima ani. Ji Amin Tagi apjak bisap do jomjom ani. Uŋun da yo morap pilin tukgwan pasili toŋ uŋun timik teŋteŋikon yopdisak. Aŋek amin morap dakon nandak nandak pasili toŋ uŋun noman paŋalon akdisak. Uŋun bisapmon Piŋkop da amin morap kalorŋ kalorŋ pi tagi awit uŋun do mani pawigikdisak.

Korin amin da iyi dakon mani pawigiwit

⁶ Not kabi, nak ji dakon nandak nandak paŋpulugok do aŋek Apolos gat nit do gen on dayisat. Ji nit do nandaŋek aŋpak kilegi Piŋkop gen papia da yosok uŋun gin yolni. Yaŋ aŋek pibit tidok aŋek amin kinda awigek ae kinda dima abih yipni. ⁷ Not, gak amin diwari yapmandal yaŋ nandisal, ma? Gak Piŋkopmon yo tagisi kinda dima abidagil, ma? Asi, gak Piŋkopmon yo morap timikgil, mani yo morap uŋun gaga paŋalon agil da yaŋ gaga dakon man nido awigisal?

⁸ Yo si galak toŋ uŋun aripninon tugaŋ yaŋ nandaŋ, ma? Ji yo ireŋ amin kili dagaŋ mudan da tagisi ekwamaŋ yaŋ nandaŋ, ma? Ae nin ŋwapmaŋek kila amin

madep dagamanj yaŋ nandanj, ma? O bupmisi. Nin ji da kila amin madep bamisi ekwa ninyo kisi ji gat kila amin madep gin egip do nandanj. ⁹ Mani Piŋkop da yabekbi nin baŋ mibi amin nipgut yaŋ nandisat. Nin gen pikon nipmaŋek miŋat amin morap da dabilon ae aŋelo da dabilon kimotneŋ do yaŋ dagok aŋ nibi yombem da ekwamanj. ¹⁰ Nin Kristo man madep im do nandanj kokwini tagi dima amin yombem da ekwamanj, mani ji Kristokon gadawit do nandanj kokwini tagisi amin ekwanj, ma? Nin tapmimnin mini aŋakwa ji da uŋun tapmimji toŋ, ma? Nin manin mini aŋakwa ji da uŋun man madepji toŋ, ma? ¹¹ Kalip da wiŋ abisok ekwamanjon nin jap do amanj, ae pakbi do amanj, ae imal garaŋisi baŋ pamanj, ae amin da nindapmanjanj, ae nin da tagi egipneŋ kokup mini. ¹² Nin kisitnin da pi madepsi amanj. Nin da jobit panerj do yoŋ, mani Piŋkop da yo tagi anyomjak do bisit iyamanj. Nin do yo yokwisi aŋ niminjakwa yaworisi egek jigi uŋun guramikgamanj. ¹³ Gen girenj niyiŋba gen tagisi baŋ yoyamanj. Miŋat aminyo da dabilon nin sibat sibat injanisi amin da maba kwanj uŋun yombem. Yaŋ dagin egapno wik da wisak.

Pol da Korin amin iyi dakon anpak yolni do nandisak

¹⁴ Nak ji mayagi dam do gen on dima mandisat. Ji monji gwayono but dasi galak taŋ damisat, do nawa gen on dayisat. ¹⁵ Jikon amin morapmisi da Kristokon tagisi egipni do oman aŋ damaŋek kilasi tagi ani, mani datji morapmi dima. Gen Bin Tagisi dayiŋ teŋteŋagim bisapmon Yesu Kristokon datji dagagim. ¹⁶ Yaŋdo, nak dakon anpak pakyaŋsi yolni. ¹⁷ Uŋun dogin aŋek Timoti yabekgo jikon opgut. Uŋun nak dakon monjino but dasi

galaktarj imisat. Uñun Amin Tagi dakon pi kilani tagisi asak. Uñun da ji pañtagap aban nak da Kristo gat gadarj kimagek kokupmi kokupmi pañmuwukbi morap anpak yolni do yoyiñ dekgim uñun do ae nandaba pisoni do dayisak.

¹⁸ Jikon amin diwari nak dima opdisat yarj nandarek kwen wigik arj. ¹⁹ Mani nak Amin Tagi da galak tosgon jikon tepmisi opdisat. Opberj bisapmon kwen wigik arj amin dakon gen nandak do anek dima opdisat. Ni tapmim da tarj yomisak uñun pindak nandanyo ak do opdisat. ²⁰ Nido, Piñkop dakon Amin Kila Agakni uñun gen gin yogok dakon yo dima. Uñun tapmim dakon yo. ²¹ Do nibarj aberj do nandarj? Si baljarjek pañkilek ak do opberj do nandarj? Bo but dasi galaktarj daminek anpak yaworisi andaberj do nandarj?

Yesu yolyol amin anpak yokwi bikbiknikon toñ
uñun pañmilip arj mudoni
(Kilapmi 5–6)

5

Korin pañmuwukbikon yumabi anpak tosok

¹ Jikon yumabi anpak ñwakñwari kindi tosok dakon geni nandagim. Uñun anpak Piñkop dima nandarj imarj amin da dima arj. Uñun amin kindi da menji kimagakwan datni da miñat kalik pagit uñun gat pokgomal. ² Anakwan ji disi do yo madep yarj nandarek amin diwari yapmarj mudomarj yarj nandarj, ma? Ji bupmi nandarek kunam tatni. Yokwi agit amin uñun yolba kinjakwan ji da bikbigon sarjberjek dima egipjak.

³ Asi, nak ji da dubagikon egisat, mani butnokon da ji gat egisat. Anek nak naga uñun dakon anpak kili

kokwinikgim. ⁴ Yarj do anjek yarj yosot, Amin Taginin Yesu da manon muwut muwut kinda abidoni. Anakwa Yesu Amin Taginin dakon tapmim jikon tosak, ae nak butnokon da ji gat egipbenj. ⁵ Anjek unun amin Sunduk da kisiron yipba giptimni antasik asak. Yarj aba Amin Tagi dakon bisap madepmon Pinokop da unun amin dakon wupni yokwikon narj tagi abidosak.

Anpak yokwi anj amin yol mudoni

⁶ Ji disi dakon man paukwanj, unun anpak tagi dima. Yis kalonisok di da bret kisi panpap anj, ji unun dima nandanj, ma? ⁷ Do ji yis kalipmi wiririkba kinj mudoni, anakwa bret kalugij yisni mini da yarj egipni. Nak nandisat, ji bret yisni mini yombem da ekwanj, nido Kristo narj Yapyap Bilak do Sipsip mukwa sosonj unudej nin dakon diwarinin mudoni do kili sonji. ⁸ Do kisik kisik anjek bisap madep dakon jap noknok anej. Mani bret kalipmi yisni toj barj dima nonen, nin bret kalugij barj nonen. Bret kalipmi unun anpak yokwi morap dakon tilak asak, anakwan bret kalugij unun but kilegisi ae gen bamisi dakon tilak asak.

⁹ Nak papia mandanj damgum bisapmon yarj yagim, “Ji yumabi anpak anj amin gat kisi dima egipni.” ¹⁰ Miktim amin morap yumabi anj, bo ae amin dakon yo do pindak galaktok anjek kabo nonj, bo ae kokup kidat gawak yomanj amin si yopmanj dek mudoni yanon da dima yagim. Ji unuden amin yopmandet do nandanj kanj, on miktim wagil yipmandetni. ¹¹ Mani gen mandagim dakon mibili unun yarj: Amin kinda Kristo dakon man panjek yumabi anpak asak, bo amin dakon yo do pindak galaktok asak, bo kokup kidat gawak yomisak, bo amin do yanba yokwi tok asak, bo pakbi teban nanjek but upbal asak, bo amin dakon yo kabo

timikdak kaŋ, ji uŋun amin gat kaloŋi dima egipni. Ae uŋun gat jap pakbiyo kaloŋi dima ani. ¹² Nak paŋmuwukbi da waŋga ekwaŋ amin dakon aŋpakni kokwin ak do pi dima asat. Mani paŋmuwukbi kokwin agak dakon pi ji da agagisi. ¹³ Paŋmuwukbi da waŋga akaŋ amin Piŋkop da iyi kokwin akdisak. Mani Piŋkop gen papia da yaŋ yosok: “Amin yokwi yolba ji da bikbigon dimasi egipjak.”

6

Paŋmuwukbi notji gen pikon dima yopni

¹ Jikon amin kinda amin kinda gat gen toŋ bisapmon nido paŋmuwukbi dakon pi amin si yapmaŋek Piŋkop dima nandaŋ imaŋ kabi dakon pi aminon kwaŋ? Uŋudeŋ ak do pasol pasolji mini, ma? ² Piŋkop dakon miŋat aminyo nin da miktimon miŋat amin morapyo dakon aŋpakni kokwin akdamaŋ, ji uŋun dima nandaŋ, ma? Ae nin da kokwin yaŋ akdamaŋ kaŋ, ji gen moniŋisok binapjikon noman toŋ disi kokwin aripmi dima ani, ma? ³ Nin aŋeloyo kisi dakon aŋpak kokwin akdamaŋ, ji uŋun dima nandaŋ, ma? Nin da kokwin yaŋ akdamaŋ, do on miktim dakon yo morap kokwin aripmi tagi aneŋ. ⁴ Yaŋdo, jikon jiŋi noman toŋ bisapmon paŋmuwukbikon dima saŋbenŋi ae paŋmuwukbi da dabilon mani mini aminon jiŋisi uŋudon nido paŋkwaŋ? ⁵ Gen on ji paŋmayak ak do dayisat. Paŋmuwukbi jikon amin bamorikon geni toŋ bisapmon amin kinda nandaŋ kokwini tagisi aŋek paŋmilip asak dakon amin kinda dima egisak, ma? ⁶ Mani ji da notji nandaŋ gadat dima aŋ amin da dabilon paŋki gen yaŋ yomaŋ. Uŋun tagi dima!

⁷ Ji gen pikon kwaŋ uŋun da ji Kristo tagi dima yolgaŋ yaŋ nolisak. Ji yum pindagakwa yokwi aŋdamni kaŋ tagi.

Ae yum pindagakwa yo kabisi timitni kanj tagi. ⁸ Mani yanj dima anj. Ji disi panjmuwukbi notji banj panjkewalek yokwi anjyomanj.

⁹ Yokwi anj amin unjun Pinjkop da Amin Kila Asak da kagagwan dima pigikdanj, unjun dima nandanj, ma? Ji disi banj di panjkewalbam. Amin yumabi anjak mibili mibili anj, ae kokup kidat do gawat gawat anj, ae wili da wili notni gat yumabi anjak mibili mibili anj, ¹⁰ ae kabo nonj amin, ae yo morapmi timit do but kindap panj amin, ae pakbi teban nanjek but upbal anj amin, ae amin do yanjba yokwi tok anj amin, ae topmon da amin dakon yo timikganj amin, unjuden amin Pinjkop da Amin Kila Asak da kagagwan dima pigikdanj. ¹¹ Ji kabikon diwari kalip unjuden amin egipgwit. Mani Pinjkop da suganj panjmilip aban iyi dakon minjat amin kabi dagawit. Amin Tagi Yesu Kristo da manon, ae Pinjkop dakon Wup da tapmimon Pinjkop da ji panjmilip aban iyi da dabilon minjat aminyo kilegisi awit.

Giptimnin unjun Telagi Wup dakon yutni

¹² Amin diwari da yanj yonj, “Yo morap tagi agagi.” Gen unjun bami, mani yo diwari da amin tagi dima panjpulugogi. Yo morap tagi agagi, mani yo kinda dakon oman amini dima egipbenj. ¹³ Ae amin diwari da yanj yonj, “Jap unjun kwasop dakon, ae kwasop unjun jap dakon tamo.” Gen unjun bami, mani Pinjkop da kisi bamot yanjban pasildamal. Giptimnin unjun yumabi anej do dima tosok, unjun Pinjkop dakon pi anej do tosok. Anjakwan Pinjkop unjun giptimnin kila asak. ¹⁴ Pinjkop da Amin Tagi kimoron nanj aban pidagit, ae iyi da tapmimon nin dakon giptimnin paban pidokdanj. ¹⁵ Giptimnji unjun Kristo dakon giptim diwatni unjun dima nandanj, ma? Do nak Kristo dakon

6:9: Gal 5.19-21; Ep 5.5; PA 22.15

6:11: Tit 3.3-7

6:12: 1Ko 10.23

6:13: 1Tes 4.3-5

6:14: Ro 8.11; 1Ko 15.20; 2Ko 4.14

6:15: Ep 5.30

giptim diwatni kosit miñaron sañbeken kañ uñun tagi, ma? Uñun dimasi! ¹⁶ Amin kinda kosit miñaron sañbesak uñun gat giptim kalonj amal, ji uñun dima nandaj, ma? Piñkop gen papia da uñun do yañ yosok:

“Bamori da giptim kalonj anjil.”

¹⁷ Mani amin kinda Amin Tagikon sañbesak kañ, wupmon bamori da kalonj amal. ¹⁸ Ji yumabi anpak yipmajek pasal kinj mudoni. Yokwi diwari amin da anj uñun giptim da wanga anj, mani yumabi anpak asak amin iyi dakon giptim nañ anjupbal asak. ¹⁹ Giptimji uñun Telagi Wup dakon telagi yut madepni, ji uñun dima nandaj, ma? Piñkop Wupni kili damgut, uñun ji da butgwan egisak. Gak gaga dogin dima egisal. ²⁰ Piñkop da ji yumañ nagit, do yo morap giptim da ani uñun Piñkop man madep im do ani.

Pol da miñat eyo do yağit

(Kilapmi 7)

7

¹ Ji da papiakon gen mandaj namgwit uñun dakon kobogi abisok mandaj dabeñ. Amin kinda miñat dima pasak kañ uñun tagi. ² Mani yumabi anpak madepsi tosok, do wili ji kalonj kalonj miñatni tonj da egipni, ae miñat kalonj kalonj ji esi tonj da egipni kañ tagisi. ³ Wili giptimni dima kutnosak, ae yañ gin miñat giptimni dima kutnosak. ⁴ Miñat dakon giptim tim uñun iyi dakon dima, uñun eni dakon. Ae wili dakon giptim tim uñun iyi dakon dima, uñun miñatni dakon. ⁵ Do kinda da giptim timni dima anjuknosak. Jil bisap pisipmi dima pagek bisit pi ak do but kalonj amal kañ uñun tagi. Mani don giptimjil ae pañmuwutjil. Giptimjil dakon galaktok kilani tagi dima abal Sunduk da di pañkewalban. ⁶ Nak gen on ji

6:16: Mt 19.5

6:17: Jn 17.21-23; Ro 8.9-11

6:20: 1Ko 7.23; 1Pi

1.18-19

panpulgok dogin yosot. Uñun da gen teban kinda dima asak. ⁷ Amin morap da nak yombem miñat eyo dima añek egipni kañ tagi. Mani Piñkop da but galak dakon yo mibili mibili amin do yomisak. Kinda miñat eyo asak do imisak, ae kinda isal egipjak do imisak.

⁸ Miñat eyoni mini amin gat, ae sakwabat gat do yañ yosot. Ji nak yombem isal egipni kañ uñun tagi. ⁹ Mani giptim dakon galaktok kilani aripmi dima ani kañ, miñat eyo agagisi. Miñat eyo dima añek yumabi di abam.

¹⁰ Miñat eyo kili abi do gen teban on damisat. Uñun nak dakon gen teban dima, uñun Amin Tagi dakon gen teban. Uñun yañ: miñat da eni dima yipmanjetjak. ¹¹ Mani eni yipmanjetjak kañ isal egipjak, bo tobil kwan eni gat but kalon anjil. Ae eni miñatni dima kwinitjak.

¹² Ae amin diwari do yañ yosot. Gen on Amin Tagi dakon dima, naga yañ yosot. Kristo yolyol amin not kinda miñatni nandan gadat dima asak, mani eni gat egip do nandisak kañ, miñatni dima kwinitjak. ¹³ Ae Kristo yolyol miñat kinda eni nandan gadat dima asak, mani miñatni gat egip do nandisak kañ, eni dima yipmanjetjak. ¹⁴ Nido eni nandan gadat dima asak mani miñatni do añek eni uñun telagi. Ae miñatni nandan gadat dima asak mani eni do añek miñatni uñun telagi. Yañ dima tam miñat monjiyosi uñun telagi dima. Mani abisok uñun telagi. ¹⁵ Mani miñat bo wili kinda nandan gadat dima añek wasen kik do nandisak kañ, yañ tagi anjil. Nandan gadat asak amin nandan gadat dima asak amin gat sigin egipjil dakon gen teban kinda dima tosok. Nido Piñkop da nin notnin gat but yaworon da egipneñ do nandisak. ¹⁶ Miñat ji esi yokwikon ban timitdan bo dima, ji uñun

dima nandarj. Ae wili ji miñatji yokwikon bañ timitdarj bo ðima, jiyo kisi unun ðima nandarj.

Piñkop da niañ egipneñ do tilak agit unun da aripmon gin egipneñ

¹⁷ Nin kalonj kalonj Piñkop da niañ egipneñ do tilak agit unun da aripmon egipneñ. Piñkop da wasok wasok yañ nimgut bisapmon niañ egipgumañ unun da aripmon gin egipneñ. Nak pañmuwukbi morap do gen teban on yipmandat. ¹⁸ Wili kindã giptimni mandabi da don Piñkop da yañ ilikgit kañ, ðima mandabi yañ koni dakon pi ðima asak. Ae wili kindã giptimni ðima mandabi da don Piñkop da yañ ilikgit kañ, giptimni ðima mandisak. ¹⁹ Nido giptim mandabi bo ðima mandabi unun yo isali. Yo madep unun Piñkop dakon gen teban guramitneñ. ²⁰ Piñkop da yañ nimgut bisapmon niañ egipgumañ unun da aripmon gin egipneñ. ²¹ Oman amin egaki yañ gamgut kañ, nandaba kik ðima aki. Mani pulugañ kiki dakon kosit piñgaban kañ, unun nañ yolgi. ²² Nido amin kindã oman amin egakwan Amin Tagi da yañ ilikgit kañ, unun amin Amin Tagi da dabilon pulugañbi da egisak. Ae yañ gin amin kindã pulugañbi da egakwan Amin Tagi da yañ ilikgit kañ, unun abisok Kristo dakon oman amini egisak. ²³ Piñkop da ji yumañ nañ depgut, do ji Piñkop dakon galaktok yipmañek amin dakon galaktok yoldo nandak nandak ðima ani. ²⁴ Not kabi, Piñkop da yañ ilikgit bisapmon niañ egipgwit unun da aripmon Piñkop gat egipni.

Pol da miñat eyo ðima awit amin do gen yipgut

²⁵ Nak miñat eyo ðima awit amin do Amin Tagi dakon gen teban kindã tosok do ðima dayikdisat. Mani naga dakon nandak nandak bañ yokdisat, nido Amin Tagi da bupmi nandarj namineñek antagap aban gen bami yogok

amin dagagin. ²⁶ On bisapmon jigi morapmi noman toj, do ji nianj ekwanj yaj gin egipni kanj tagi. ²⁷ Gak miñat pagil kanj, uñun kwinit do kosit wisik dima aki. Ae miñat dima pagil kanj, miñat pak do dima nandaki. ²⁸ Mani miñat kinda paki kanj, uñun yokwi dima asal. Ae miñatjok kinda amin kinda pasak kanj, uñun yokwi dima asak. Mani miñat aminyo miñat eyo añ uñun egip egipnikon jigi morapmi pakdanj. Jigi uñun pani do dima galak tosot.

²⁹ Not kabi, yaj do nandanjek yosot. Bisap kili kwanj tosok, do miñatni toj amin uñun miñatni mini yombem da egek Yesu yol kimagek egipni. ³⁰ Ae kunam yaj tidanjek takganj amin uñun kunam dima takganj yombem da egipni. Ae kisik kisik añ amin kisik kisik dima añ yombem da egipni. Ae yo yumanj nok añ amin yoni mini yombem da egipni. ³¹ Ae on miktim dakon yo timigek pi añ amin uñun yo morap pindakba egip egipnikon yo madep dima ani. Nido bisap dubak dima on miktim gat yo morapni gat pasildanj.

³² Ji on miktim dakon yo do nandaba kik ani do dima nandisat. Miñat dima pagit amin uñun Amin Tagi dakon pi dogin nandisak, ae Pinjkop dakon galaktok yol do nandisak. ³³ Mani miñat pagit amin on miktim dakon yo do nandaba kik asak, ae miñatni dakon galaktok yol do nandisak, ³⁴ do nandak nandakni bamori kisi tomal. Ae miñatjok ae sakwabat ae miñat eni da kwiniñkbi uñun Amin Tagi dakon pi do nandanj. Uñun wupni ae giptimni Pinjkop do paregek telagi egip do nandanj. Mani miñat amin pagit on miktim dakon yo do nandaba kik asak, ae eni dakon galaktok yol do nandisak. ³⁵ Ji panjplugoko tagisi egipni do gen on yosot. Yajñsop añdam do dima yosot. Ji da añpak kilegi añek yo diwari yopmanjek bisapmi bisapmi Amin Tagi dakon pi dogin nandani do nandisat.

³⁶ Amin kinda miñatjok kinda pasak do manjiñ imgwit uñun dima pajek bisap dubak egek uñun do anpak tagi dima asat yañ nandisak, bo ae uñun miñatjok pakdosi nandisak, bo ae giptim dakon galaktok kila aripmi dima agi yañ nandisak kañ, iyi dakon galaktok yolek miñat uñun tagi pasak. Uñun da yokwi dima asak. ³⁷ Mani amin kinda miñatjok kinda pasak do manjiñ imgwit uñun butnikon da dima pakeñ yañsi nandisak, ae amin da pasak dosi dima iyañ, ae iyi dakon giptim dakon galaktok kila tagi abeñ yañ nandisak kañ, miñat uñun dima pasak. Uñun da tagi asak. ³⁸ Do amin uñun miñatjok uñun pasak kañ, uñun anpak tagi asak. Mani dima pasak kañ, uñun da wagil tagisi asak.

³⁹ Miñat kinda eni sigin egakwan miñat uñun eni tagi dima yipmañ deri. Mani eni kimotjak kañ, galaktokni yolek amin kaluk tagi pasak. Mani Amin Tagi nandañ gadañ imjak amin kinda nañ pasak. ⁴⁰ Mani naga yañ nandisat, amin dima pasak kañ, kisik kisik egipdisak. Piñkop dakon Wup da nakyó kisi antagap aban gen on yosot yañsi nandisat.

8

Bit kilapyo kokup kidat do parekbi dakon gen

¹ Nak abisok bit kilapyo kokup kidat do parekbi uñun dakon geni yokdisat. Nin kisi morap nandak nandaknin toñ, yañ nandamañ. Nandak nandak uñun da kwen wigik anpak pajalon asak, mani but dasi galak tañ yomyom anpak da pañmuwukbi pañteban asak. ² Amin kinda yo kinda do nak pakyañsi nandañ mudosot yañ nandisak kañ, nandak nandakni aripmi dima. ³ Mani amin kinda Piñkop

do but dasi galak tarj imisak karj, Piŋkop da uŋun amin pakyaŋsi nandaŋ imisak.

⁴ Yaŋdo, bit kilapyo kokup kidat do parekbi uŋun tagi noneŋ bo dima? Nin nandamaŋ, kokup kidat dakon wupmi uŋun yo bami kinda dima, ae Piŋkop morapmi dima ekwaŋ, kalonji kinda dagin egisak. ⁵ Amin morapmi da Kwen Kokupmon ae miktimon piŋkop morapmi ae amin tagi morapmi ekwaŋ yaŋ nandaŋ. ⁶ Mani nin nandamaŋ, Piŋkop kalonji kinda dagin egisak, uŋun Datnin. Uŋun da yo morap wasagit, ae uŋun dagin egip egip nimisak. Ae Amin Tagi kalonji kinda gin egisak uŋun Yesu Kristo. Piŋkop da Yesu obakon da yo morap wasagit, ae uŋun obakon da gin nin morap kisi egip egip nimgut.

⁷ Mani Yesu yolyol amin diwari uŋun dima karjba pisagit. Diwari kalip kokup kidat gawak yomgwit, do abisok kokup kidat uŋun yo bamisi kinda yaŋ nandaŋek jap kokup kidat do parekbi uŋun noŋ bisapmon burikon da gulusuŋ amaŋ yaŋ nandaŋ. ⁸ Mani jap niaŋen di baŋ nomaj uŋun da nin Piŋkop da kapmatjok aripmi dima paŋkisak. Jap uŋun dima noneŋ karj, Piŋkop da dabilon uŋun gulusuŋ kinda dima asak. Ae jap uŋun noneŋ karj, Piŋkop da dabilon dima kilek toneŋ. ⁹ Disi nandaŋ, jap kisi tagi noknogi, mani nandaŋ gadatni dima teban tarjbi amin da jap kokup kidat do parekbi naŋba dandaŋek yokwikon di maŋbam. Do ji karj kimotni.

¹⁰ Nandani. Gak kokup kidat do yo bami dima yaŋ nandaŋek kokup kidat gawak yomyom yutnon wigi jap uŋun naŋaki notgo dima noknogi yaŋ nandisak amin kinda da gandsak karj, uŋun yo kisi buri pidanban jap uŋun kokup kidat do parekbi uŋun nokdisak. ¹¹ Gak dakon nandak nandakgo da notgo nandaŋ gadatni dima

---

8:4: GT 4.39; 6.4; Gal 4.8

8:6: Ep 4.5-6

8:9: Ro 14.13-15; Gal 5.13

8:11: Ro 14.15,20

teban tarji antasik akdisak. Kristo unun amin do anjek kimakgit. ¹² Gak notgo dima noknogi yan nandisak amin unun yokwi an imisal bisapmon Kristo yo kisi yokwi an imisal. ¹³ Yando, japmon notno yokwikon yipben kan, nak bujon bit kilapyo dimasi nokej. Yan anjek notno yokwikon di yipbom.

9

Pol yabekbi pi anjek tomni timit do dima nandagit

¹ Nak yo kinda da dam anjakwan dima egisat. Nak yabekbi kinda, ae Amin Taginin Yesu kili kagim. Amin Tagi dakon pi agim dakon bami kabi ji mani. ² Amin diwari da nak do yabekbi kinda yan dima bo nandan namañ, mani ji da nak do asi yabekbi kinda yan nandan namañ, ma? Ji da Yesu yolyol amin dagawit unun da tilak kinda da yan tarjakwan unun da nak Amin Tagi dakon yabekbini kinda yan yolajakwan koj.

³ Amin diwari da anpakno kokwinigek abinj nepmanba kobogi do gen unuden ban yoyisat. ⁴ Banabas gat nit pi anapdo pi amak dakon yuman nogi amin da nit do jap pakbiyo tagi panpulugogi. ⁵ Nit yabekbi diwari ae Amin Tagi dakon padige ae Pita yo da an unuden Yesu yolyol minat panek kisin agek pi agagi. ⁶ Banabas gat nit dagin nit dakon yiyit dakon pi ando tagi asak yan nandan, ma? ⁷ Emat amin da pini anjek tomni timikgan, do yiyitni do iyi dakon monej dima noj. Ae wain kwaokdak amin wain dakon sopmi iyi pan noj. Ae sipsip kila an amin iyi sipsip dakon mumni noj.

⁸ Nak amin dakon nandak nandak yolek gen on dima yosot. Gen teban yo kisi yan gin yosok. ⁹ Moses da gen tebanon gen yan tosok:

8:13: Ro 14.21   **9:1:** Ya 22.17-18; 26.16; 1Ko 15.8-9   **9:2:** 2Ko 3.2-3
9:4: Lk 10.8   **9:9:** GT 25.4; 1Ti 5.18

“Ji bulmakau wit gip golek do bamanj misinjikanj
bisapmon jap noni do gen kagani dima sopni.”

Pinjkop da bulmakau dogin nandanjek gen unun yagit yanj
nandanj, ma? Dima. ¹⁰ Unun nin dakon tagi timnin do
anjek gen unun yagit. Miktim pidosok amin gat ae wit gip
misinjikdak amin bamot bami nokdamak yanj nandanjek
pini amal. ¹¹ Nin da wupji panpulugok do yo tagisi ji da
binapmon kwaokgimanj, do ji da nin do giptim dakon yo
panpulugoni unun da jiggi damjak, ma? ¹² Pinjkop dakon pi
amin diwari panpulugonj, do unun yapmanjek nit madepsi
panpulugoni kanj, unun da tagisi asak.

Mani nit jiggi morapmi panjek jikon yo timirisi unun
dima timikgamak, nido Kristo dakon Gen Bin Tagisi kosit
sopsop ak do dimasi nandamak. ¹³ Pinjkop da Telagi
Yutnon telagi pi anj amin unun Telagi Yut dakon jap banj
timikganj. Ae alta dakon pi anj amin da altakon paret do
bit kilapyo mukwa sosonj unun dakon diwari nonj. Ji unun
dima nandanj, ma? ¹⁴ Unudenj gin, Amin Tagi da yanji
anej do gen yanj yagit. Gen Bin Tagisi yanj tetenjek amin
unun gen yanjakwa si nandanj minjat aminyo da giptim
dakon yo panpulugok ani.

¹⁵ Mani nak giptim dakon panpulugok minjat
amin yokon dima timikdat. Ae abisok jikon yo timit
do gen on dima yipmandat. Nak jikon yo timit do dima
nandisat. Yo unun dima timigek kimokgej kanj unun da
tagi. Nido pi anapbo amin da tomni dima nama unun
da kisik kisik madepsi namisak. Amin da yo namijek
kisik kisikno gwayeni do dima galak tosot. ¹⁶ Mani Gen
Bin Tagisi yanj tetenjek asat bisapmon mano aripmi
dima awigikenj. Amin Tagi da unun pi namijek pi unun

9:10: 2Ti 2.6   **9:11:** Ro 15.27   **9:12:** Ya 20.34; 2Ko 11.9   **9:13:** GT
18.1-3   **9:14:** Mt 10.10; Gal 6.6   **9:16:** Jer 20.9

aberdosi nayigit. Ae Gen Bin Tagisi dima yaŋ tetertokerŋ kaŋ, awa yo jigisi noman taŋ namdisak. ¹⁷ Pi on naga da nandak nandagon asat tam tomni taŋi timikgom. Mani naga da nandak nandagon dima asat. Piŋkop da namgut baŋ asat. ¹⁸ Yaŋdo, ni tomni naŋ abidokerŋ? Gen Bin Tagisi yaŋ tetertekerŋ yo timirisi uŋun dima timikdat. Miŋat aminyokon Gen Bin Tagisi isalsi yaŋek tomni dima timigek taŋisi nandisat, uŋun da tomnino asak.

Pol miŋat amin morapyo dakon oman amini egipgut

¹⁹ Nak pulugarŋbi da egisat. Nak amin kinda dakon oman monji dima egisat. Mani miŋat amin morapmi Kristokon paŋap do aŋek oman amini dagagim. ²⁰ Juda amin kabikon egek uŋun timit do Juda amin yombem dagosot. Naga Moses dakon gen teban da yoŋgamgwan dima egisat, mani gen teban da yoŋgamgwan ekwaŋ amin uŋun timit do aŋek uŋun amin gat egisat bisapmon gen teban da yoŋgamgwan yombem egisat. ²¹ Ae amin ŋwakywari Kabi Moses dakon gen teban dima abidawit amin gat egisat bisapmon, gen teban da yoŋgamgwan dima egisat yombem da egisat, nido uŋun amin timit do nandisat. Mani Piŋkop dakon gen teban dima yipmaŋ dekdad, nak Kristo dakon gen teban yoldat. ²² Ae amin nandaŋ gadatni dima teban taŋbi gat egisat bisapmon, nandaŋ gadatno dima teban taŋbi da tilak uŋun gat egisat, nido uŋun amin yokwikon baŋ timit do nandisat. Nak amin morap kisi dakon anpak timikgim, nido kosit morap kisi ankiligek amin diwari yokwikon baŋ timit do nandisat. ²³ Pi morap uŋun asat uŋun Gen Bin Tagisi da ireŋ tosak do asat. Nido Gen Bin Tagisi dakon yo taŋisi kisin da timik timik aneŋ do nandisat.

Nin si teban tajeƙ timtim yaƙeƙ kiƙ tomni taƙisi abidoneƙ

²⁴ Napbi gwapbokon kwaƙ amin uƙun kisi da timtim yaƙeƙ kwaƙ, mani kalonji kinda daƙin tomni abidosok. Uƙun ji dima nandaƙ, ma? Do ji tomni abidok do si teban tajeƙ timtim yaƙeƙ kini. ²⁵ Amin morap aktidok ak do nandaƙ amin uƙun iyi dakon kila tebaisi aƙeƙ giƙtim dakon tagaptok aƙ. Tomni uƙun timikgaƙ uƙun tasik togi, mani nin tomni aripmi dima tasik togi uƙun timit do aktidogon kwamaƙ. ²⁶ Yaƙdo, tomni abidokonƙsi yaƙ nandaƙeƙ timtim yaƙeƙ dukwan dukwan dima wisirƙeƙ tilagonsi kisat. Amin da kisit emat dakon aktidok taƙisi aƙ uƙun da tilak kisitno isal timon dima dapmaƙdat. ²⁷ Giƙtimno da oman amino egipjak do aƙtagap asat. Gen Bin Taƙisi amin yoyirƙeƙ naga aktidok dima aƙeƙ tomni dima di timikgom.

10

Nin paƙkewalon moneƙ do kaƙ kimotneƙ

¹ Not kabi, nak Moses da bisapmon babikninon yo noman tawit uƙun do pakyansu nandani do nandisat. Piƙkop da kisi morap kosit yolik do giƙwem kinda yipmaƙ yomgut, ae Tap Gami waserƙ kiƙakwan kisi morap teri kinda wigiƙwit. ² Giƙwem kagagwan kiƙwit ae tap pakbi binapmon da kiƙwit uƙun da telagi pakbi sowit yombem asak. Uƙun awit da Moses dakon amin kabi egipgwit dakon tilak. ³ Ae kisi morap da Piƙkop dakon Wup da jap yomgut uƙun nawit. ⁴ Ae kisi morap Piƙkop dakon Wup da pakbi yomgut uƙun nawit. Asi, Wup dakon tip uƙun gat kisi agipgwit uƙun dakon pakbi nawit. Tip uƙun

---

9:25: Pil 3.14; 2Ti 2.4-5; 4.7-8   **9:27:** Ro 8.13; 13.14   **10:1:** TP 13.21-22;
14.22-29   **10:3:** TP 16.35   **10:4:** TP 17.6; IDT 20.11

Kristo. ⁵ Piŋkop da pi madepsi aban kawit, mani uŋun amin kabikon morapmi da anpak yokwi aba tagi dima nandaŋ yomgut. Do miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon paŋupbal aban kimagakwa bumjotni timi dukon di taŋ taŋ awit.

⁶ Uŋun yo morap noman tawit da nin do mama gen kinda asak. Do uŋun da yo yokwi ak do but kindap awit uŋudeŋ dima aneŋ. ⁷ Uŋun da kokup kidatni dakon wupni do gawak yomgwit nin yaŋ dima aneŋ. Piŋkop gen da yaŋ yosok:

“Jap pakbiyo madepsi aŋek uŋun da kwenon kap ae kisik kisikyo mibili mibili awit.”

⁸ Uŋun da yumabi anpak awit uŋudeŋ dima aneŋ. Uŋun da yaŋ aba gildat kalon dogin amin 23 tausen da kimakgwit. ⁹ Uŋun amin da awit uŋudeŋ Kristo dima aŋkewalneŋ. Uŋun da yaŋ aba tuŋon amin emari toŋ da injiŋ yoba kimakgwit. ¹⁰ Ae ji uŋun da Piŋkop do yaŋba yokwi tok awit uŋudeŋ dima ani. Yaŋ aba kimot yomyom aŋelo da abin dapban kimakgwit.

¹¹ Uŋun yo morap noman tawit da nin do mama gen kinda asak. Amin da Piŋkop da papiakon gen uŋun mandawit uŋun da mibi bisapmon ekwamaŋ amin nin do mama gen niyisak. ¹² Yaŋdo, amin kinda nak tebaisi akdat yaŋ nandisak amin uŋun kaŋ kimotjak. Yokwikon di maŋban. ¹³ Paŋkewal jikon noman toŋ uŋun ŋwaktjwari dima, uŋun amin morap kisikon yaŋ gin noman toŋ. Ae Piŋkop toktok teban ji gat egek paŋpulugosok, do ji paŋteban aŋakwan paŋkewalon dima maŋek tebaisi atdaŋ. Paŋkewal noman taŋ damni bisapmon Piŋkop

da pulugarj kini dakon kosit kinda yipdisak, anjakwan yokwikon dima mokdarj.

Nin Piŋkop gat ae kokup kidat gat kisi do gawat gawat dima anerj

¹⁴ Yanjo, notnoni, ji kokup kidat gawak yomyom anpak yipmanj degek pasal kini. ¹⁵ Ji nandarj kokwinji tagisi, do gen dayisat disi kokwinini. ¹⁶ Telagi jap nomarj bisapmon kap abidanjek Piŋkop ya yan iyijek nomarj unun da yawini do anek nin Kristo gat kabi kalonj amanj. Ae bret pudanjek nomarj bisapmon unun da giptimni do anek nin Kristo gat kabi kalonj amanj. ¹⁷ Bret kalonj kinda dagin tosok, nin amin morapmi da unun nanjin nomarj, do nin morapmi da giptim kalonj amanj. ¹⁸ Ji Israel amin dakon anpak do nandani. Bit kilapyo altakon sosorj bisapmon unun nanjek Piŋkop gat kabi kalonj anj.

¹⁹ Mani ji da kokup kidat do mukwa sosorj unun do nak da yo bamisi anj yan yosot yan di nandabam. Ae kokup kidat do yo bamisi yan dima yosot. ²⁰ Unun dimasi. Nak yan yosot. Piŋkop dima nandarj iman amin da mukwa sosorj unun korj do anj, unun Piŋkop do dima anj. Ae ji korj gat kabi kalonj ani do dima galak tosot. ²¹ Amin Tagi da kapmon ae korj da kapmon kisi noni korj, unun ma abisi anj. Ae Amin Tagi da tamokon ae korj da tamokon kisi jap noni korj, unun yo kisi ma abisi anj. ²² Amin Tagi yipmanj degapno nin do nandaban yokwi tok anj nimjak do nandamanj, ma? Nin dakon tapmim da unun dakon tapmim yapmanjgamanj, ma?

Bisapmi bisapmi Piŋkop dakon man awiginej

²³ Amin diwari da yarj yonj, “Yo morap tagi agagi.” Gen unjun bami, mani yo diwari da nin tagi dima panpulugogi. “Yo morap tagi agagi”, mani yo diwari da butnin tagi dima panjeban asak. ²⁴ Nin nin bangin panpulugok ak do dima nandanerj. Nin amin diwari panpulugok do nandak nandak anerj. ²⁵ Bit kilapyo morap yumarj gwayek tamokon yopmangarj unjun tagi noni. Nandaba kik anjek kokup kidat do parekbi bo dima, unjun do dima yoyini. ²⁶ Nido nin nandamarj,

“On miktim gat yo morapni gat tonj unjun kisi morap unjun Amin Tagi dakon gin.”

²⁷ Yesu dima nandarj gadarj imisak amin kinda da yutnikon kij jap noni do dayinban yutnikon kik do nandarj karj tagi kini. Ae jap morap daban nandaba kigi mini tagi noni. Noknogi bo dima noknogi unjun do but morap dima ani. ²⁸ Mani amin kinda da nandaba kik anjek, “Bit on kokup kidat do parekbi” yarj dayinban karj, unjun dima noni. Noni karj unjun amin da surj arj yarj nandarj damdisak. ²⁹ Disi jap morap kisi tagi noknogi yarj nandarj, mani unjun amin yarj dima nandisak.

Nak jap morap kisi tagi noknogi yarj nandisat. Do nido amin kinda da jap unjun nonerj karj unjun surj amarj yarj nandarjakwan jap unjun yopberj? ³⁰ Pinjkop ya yarj iyinjek jap nokej karj, mibili nido amin kinda da gak surj asal yarj nayisak?

³¹ Yarjdo, jap pakbiyo ani bo yo diwari gat ani bisapmon Pinjkop man madep im do nandarjek ani. ³² Juda amin, bo Grik amin, bo Pinjkop dakon panmuwukbi da yokwikon moni dakon anpak kinda dima ani. ³³ Nakyoy kisi minjat amin morapyo da anpak si galaktonj unjun banj asat. Naga

anjpulugok do anjek dima asat. Miñat amin morapyo panpulugoko Piñkop da yokwikon baj timitjak do nandanjek asat.

Pol da Telagi Wup dakon but galak dakon yo gat ae
Piñkop gawak imim dakon anjak do yagit
(Kilapmi 11–14)

11

¹ Nak da Kristo dakon anjak yoldat, yañ gin jiyo kisi nak dakon anjak yolni.

Amin da busuñi witjan unun do Pol da yagit

² Ji bisapmi bisapmi nak do nandanjek ekwan, ae gen timikgin baj dangum unun baj yolek ekwan, do ji anjak tagisi an. ³ Mani gen kinda gat nandani do nandisat unun yañ. Wili dakon busuñi unun Kristo, ae miñat dakon busuñi unun wili, ae Kristo dakon busuñi unun Piñkop. ⁴ Wili kinda busuñi witjinek bisit asak, bo kombi gen yosak kan, unun da busuñi Kristo abiñ yipmandak. ⁵ Mani miñat kinda busuñi dima witjinek bisit asak, bo kombi gen yosok kan, unun da busuñi eni abiñ yipmandak. Unun busuñ dangwani kisi mandan mudosok yañ asak. ⁶ Miñat kinda busuñi dima witjisak kan, busuñ dangwani kisi mandan mudosak. Ae busuñ dangwani pisipmi bo ae warot pak do mayagi nandisak kan, busuñi si witjisak. ⁷ Wili unun busuñi dima witjisak, nido wili Piñkop iyi yombem wasanbi, unun da Piñkop dakon tilimni nolisak. Mani miñat unun wili dakon tilimni nolisak. ⁸ Nido Piñkop da miñat dakon giptim nañ wili dima wasagit, wili dakon giptim nañ miñat wasagit. ⁹ Ae Piñkop da miñat do nandanjek wili dima wasagit. Wili

do nandarek miñat wasagit. ¹⁰ Yarj do añek, ae añelo da nindanj do añek, miñat unjun busuñni witjisaksi. Yarj asak unjun da eni do gawat gawat asak dakon tilak.

¹¹ Mani Amin Tagi da kabikon miñat wiliyo iyi dage dima ekwanj. Miñat unjun wili dakon pañpulugokni, ae wili unjun miñat dakon pañpulugokni. ¹² Nido kalip Piñkop da wili dakon giptim nanj miñat wasagit, mani wili miñaron da altonj. Ae Piñkop unjun yo morap dakon mibili.

¹³ Ji disi gen on kokwin ani. Miñat kinda busuñni dima witjinek bisit asak kanj, unjun anpak tagi nanj asak? ¹⁴ Piñkop da miñat aminyo nianjon da wasanj nipgut unjun pindagek yanji nandamanj, wili busuñ dangwani dubagi amin unjun mayagi. ¹⁵ Mani miñat busuñ dangwani dubagi kanj, unjun miñat dakon tilimni tagisi, nido Piñkop da busuñni witjisak do imgut. ¹⁶ Amin kinda da nak dakon gen unjun do gen emat asak kanj, yanji nandisak, nin gat ae Piñkop dakon pañmuwukbi diwari gat anpak ñwakñwari kinda dima yolgamanj.

Korin amin telagi jap kosit kilegikon da dima nawit

¹⁷ Kili nak anpak diwari an unjun do tagisi dima nandisat. Unjun do añek anpak diwari ji da agagisi unjun do dayikdisat. Ji Piñkop gawak im do muwukganj bisapmon notji dima pañpulugonj, notji pañupbal anj. ¹⁸ Do mibiltok unjun do dayikdisat. Piñkop gawak im do muwukganj bisapmon pidok pidok añek ekwanj yarj amin da yanba nandagim. Gen unjun nandako bamisok agit, ¹⁹ nido pañmuwukbi timisok di wasanj kinakwa unjudon da Piñkop dakon anpak namin da bamisi yolganj unjun da dolisak. ²⁰ Piñkop gawak im do muwukganj bisapmon Amin Tagi dakon telagi jap banj nomanj yanji nandarek dima noñ. ²¹ Ji kalonj kalonj notji do jomjom dima añek jap tepmi

timigek narj narj anjek wain morapmi narjek but upbal arj. Anjakwa diwari jap do arj. ²² Yutji mini do jap pakbiyo aripmi dima ani, ma? Pinjkop dakon panmuwukbi do yo isali yarj nandarek japni mini amin panmayak ak do nandarj, ma? Ni gen barj dayikerj? Ji anjak tagisi arj yarj dayikerj, ma? Ujun dimasi!

Amin Tagi dakon telagi jap dakon gen

²³ Nido nak Amin Tagikon gen timikgim unun kili dayigim unun disi nandarj. Gen unun yarj. Kalbi Judas da Amin Tagi uwal da kisiron yipgut bisapmon unun kalbi Amin Tagi Yesu da bret abidarek ²⁴ Pinjkop ya yarj iyinek pudarek yarj yagit, “On nak dakon giptim timno ji do parekdat. On narjek nak do nandarek egipni.” ²⁵ Ae jap narj mudarek wain kap abidarek yarj gin anjek yarj yagit, “On wain kap unun sarjbek sarjbek kalugi naga dakon yawi narj asat. Ji bisap morap on wain narjek nandarj namni.” ²⁶ Yesu da gen yagit unun da yarj nolisak. Bisap morap on bret gat ae wain on kapmon noni bisapmon Amin Tagi dakon kimot do yarj tenjtanajakwa wigi ae apjak bisapmon wigisak.

Anjak kilegikon da Amin Tagi dakon telagi jap nonerj

²⁷ Yarjdo, amin kinda da Amin Tagi dakon bret ae wain kapni anjak kilegikon da dima nosak karj, Amin Tagi dakon giptim ae yawi yokwi anjimisak dakon gulusunji tarj imisak. ²⁸ Do butjikon da kokwin tagisi anjek bret gat wain kapmon noni. ²⁹ Nido Amin Tagi dakon giptim tim do dima nandaba wigakwan bret wainyo noni karj, gulusun arj do Pinjkop da kobogi damdisak. ³⁰ Mibili yarj do anjek jikon amin diwari tapmimni mini, ae diwari sot arj, ae diwari kili kimakgwit. ³¹ Mani butnin dakon kokwin tagisi

ajeek noneŋ kaŋ, kobogi dima timitneŋ. ³² Mani Amin Tagi da aŋpaknin dakon kobogi nimeŋek nin paŋmilip asak. Uŋun miktimon miŋat aminyo gat dima pasilneŋ do yaŋ asak.

³³ Yaŋdo, not kabino, Amin Tagi dakon telagi jap nok do muwutni bisapmon amin diwari do jomjom ajeek don noni. ³⁴ Amin kind a jap do tepmi nandisak kaŋ yutnikon nosak. Yaŋ ajeek muwutni bisapmon gulusuŋ dima ajeek kobogi dima timitjak.

Gen diwari dayigi uŋun opbeŋ bisapmon don dayikeŋ.

12

Telagi Wup da but galak do pi aneŋ do tapmim nimisak

¹ Not kabi, *Telagi* Wup da but galak do pi morap dakon tapmim nimeŋ nimeŋ asak uŋun pakyaŋsi nandani do dayikdisat. ² Diŋi nandaŋ, Piŋkop dima nandaŋ imgwit bisapmon kokup kidat dakon wupmi gen dima yoŋ uŋudon kini do amin da dayiŋba kokwin dima ajeek kiŋ kiŋ awit. ³ Yaŋdo, pakyaŋsi nandani, Piŋkop dakon *Telagi* Wup da amin kind aŋtagap aban “Yesu jobit tagi pasak!” yaŋ aripmi dima yosak. Ae *Telagi* Wupni mini amin da “Yesu uŋun Amin Tagi” yaŋ aripmi dima yosak.

⁴ *Telagi* Wup dakon but galak dakon yo mibili mibili, mani Wup kalonji kind a daŋin egisak. ⁵ Paŋmuwukbikon pi mibili mibili amaŋ, mani Amin Tagi kalonji kind a gin. ⁶ Ae pi agak dakon kosit mibili mibili toŋ, mani Piŋkop kalonji daŋin miŋat aminyo do tapmim yomiŋakwan pi uŋun aŋ. ⁷ Paŋmuwukbi kisi paŋpulugoneŋ do *Telagi* Wup da amin kalonji kalonjon pi asak. ⁸ Amin kind a *Telagi* Wup da aŋtagap aban nandaŋ kokwin tagisi ajeek miŋat aminyo paŋpulugosok. Ae uŋun Wup kalonji daŋin kind a aŋtagap

aban nandak nandak tagisi miñat aminyo yoyisak. ⁹ Ae uñun Wup kalonj dagin nandaj gadat tebaisi amin kinda do imisak. Ae uñun Wup kalonj dagin amin kinda tapmim iban sot amin pañmilip asak. ¹⁰ Ae amin kinda do wasok tapmimi tonj agak dakon tapmim imisak. Ae amin kinda do kombi gen yosak dakon tapmim imisak. Ae amin kinda do wup mibili mibili kokwin agak dakon tapmim imisak. Ae amin kinda do gen mibili mibili yogok dakon tapmim imisak. Ae amin kinda do gen uñun pañtobiljak dakon tapmim imisak. ¹¹ Uñun Wup kalonj dagin uñun yo morap pañalon asak. Iyi da galaktogon but galak dakon yo kokwinigek amin kalonj kalonj do yomiñ yomiñ asak.

Nin giptim kalonji kinda dakon diwatni kabi da ekwamañ

¹² Amin dakon giptim uñun kalonji gin, mani giptim diwatni morapmi. Ae uñun giptim dakon diwat morap uñun giptim kalonji kinda dakon gin. Kristo dakon giptim kisi yañ gin. ¹³ Wup kalonji kinda dagin nin morap telagi pakbi soñ niban giptim kalonj agimañ. Juda amin nin, ae Grik amin, ae oman amin, ae oman amin dima ekwaj amin nin kisi Wup kalonji butninon abidagimañ.

¹⁴ Giptimnin uñun kalonji kinda gin dima, diwatni morapmi. ¹⁵ Kandap da “Nak kisit dima, do giptim dakon diwatni dima” yañ tagi yosak, mani uñun giptim dakon diwatni sigin tosok. ¹⁶ Ae mirak da “Nak dabil dima, do giptim dakon diwatni dima” yañ tagi yosak, mani uñun giptim dakon diwatni sigin tosok. ¹⁷ Giptimon dabil dagin tosok tam, niañ anek gen nandisak? Ae giptimon mirak dagin tosok tam, niañ anek yo dakon kibarji nandisak? ¹⁸ Mani giptim uñun yañ dima. Pinjop da iyi dakon galaktok yolek giptim dakon diwatni kalonj kalonj yopgut

da tamonikon taŋ taŋ aŋ. ¹⁹ Giptim dakon diwatni kalonji kinda dagin tosak tam uŋun giptim dima. ²⁰ Mani giptim dakon diwatni morapmi da giptimon sanbenba giptim kalonji kinda gin asak. ²¹ Dabil da kisit “Gak mini tam naga tagi egipbom” yaŋ aripmi dima iyigi. Ae busuŋ da kandap “Gak mini tam naga tagi egipbom” yaŋ aripmi dima iyigi. ²² Dimasi. Giptim dakon diwatni tapmimni madep dima yaŋ pindakgamaŋ uŋun dima ekwaŋ tam giptim tagi dima taŋban. ²³ Ae giptim dakon diwatni mani mini yaŋ pindakgamaŋ uŋun baŋ kila tagisi amaŋ. Ae giptim dakon diwatni mayagi yaŋ nandamaŋ uŋun baŋ tagisi witjamaŋ. ²⁴ Mani giptim dakon diwatni diwari mayagini mini uŋun yum pindagapno isal toŋ. Piŋkop da giptim dakon diwatni kisi wasaŋ yopmaŋek diwatni nin da yo madep dima yaŋ pindakgamaŋ uŋun do man madep yomgut. ²⁵ Yaŋ aban giptim dima wasaŋ kisak, ae giptim dakon diwatni da notni aripsi kila aŋ aŋ aŋ. ²⁶ Giptim diwat kinda tepmi pasak kaŋ, giptim diwat kisi morap tepmi paŋ. Ae giptim diwat kinda man madep pasak kaŋ, giptim diwat kisi morap kisik kisik paŋ.

²⁷ Ji kisi morap Kristo dakon giptim tim ekwaŋ, ae ji kalonj kalonj giptim diwatni ekwaŋ. ²⁸ Ae Piŋkop da paŋmuwukbikon pi ani do amin manjigit. Mibiltok yabekbi, ae uŋun da buŋon kombi amin, ae uŋun da buŋon yoyiŋdet, ae wasok tapmimi toŋ agak amin, ae sot amin paŋmilip ak amin, ae amin paŋpulugok amin, ae pi mibili mibili kila agak amin, ae gen amin da dima nandagi mibili mibili yogok amin kisi manjigit. ²⁹ Kisi morap yabekbi dagin dima ekwaŋ, ae kisi morap kombi amin dagin dima ekwaŋ, ae kisi morap yoyiŋdet dagin dima ekwaŋ, ae kisi morap wasok tapmimi toŋ agak amin dagin dima ekwaŋ, ³⁰ ae kisi morap sot amin paŋmilip ak amin dagin dima

ekwan, ae kisi morap gen amin da dima nandagi mibili mibili yogok amin dagin dima ekwan, ae kisi morap gen pantobil amin dagin dima ekwan. ³¹ Mani ji Telagi Wup dakon but galak dakon yo wukwisi unun timit do tek kindap pani.

Abisok anpak wagil tagisisi kinda do dayikdisat.

13

Nin amin do but dasi galaktan yomnej

¹ Nak amin dakon gen mibili mibili ae anelo dakon gen kisi yokerj, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kan, nak gongon bo ae duban mibili mini tidon unun yombem. ² Ae kombi gen yogok dakon tapmim nagon tosak, ae nandak nandak pasili ton unun nandan mudosot, ae nandak nandak morap kisi nandan mudosot, ae nandan gadatno tebaisi do kabap kinda iyiko diwalik tagi kisak, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kan, nak yo isalisi. ³ Nak yo morapno yoni mini amin do yoberj, ae yum pindagapbo amin da giptimno abidan kindapmon sonba sonjek kimokgen, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kan, unun da nak kindasok aripmi dima anpulugoni.

⁴ Amin kinda amin do but dasi galaktan yomisak, unun amin da yokwi an iba butni yawori tanakwan kobogi anyom do dima nandisak, ae amin morap do anpak yaworisi gin anyomisak. Ae amin tagisi ekwan amin do pindak galaktok anek nandaba yokwi tok dima anyomisak, ae pibit tidok dima asak, ae iyi do nandaban dima wigisak. ⁵ Ae anpak mayagi dima asak, ae iyi dogin dima nandisak, ae butjap tepmi dima nandisak, ae amin

da yokwi anj iba yokwini do dima nandanj egisak. ⁶ Uñun anpak yokwi do kisik kisik dima asak, gen bami do kisik kisik asak. ⁷ Amin do but dasi galaktanj yomyom anpak asak amin jigì da aripmi dima abinj yipmandak. Bisapmi bisapmi Pinjkop do nandanj gadat anjek anpulugosak do jomjom asak, ae jigì bisapmon tebaisi akdak.

⁸ But dasi galaktanj yomyom anpak uñun aripmi dima mudosak. Mani kombi gen yogok gat, ae gen mibili mibili yogok gat, ae amin dakon nandak nandakni tagi morap uñun pasildanj. ⁹ Nin yo morap dakon nandak nandak diwari banjin nandamanj, ae kombi genyo kisi diwari banjin yomanj. ¹⁰ Mani don yo wagol gwaljigi minisi noman tanjakwan abisok yo morap diwat diwat nandamanj uñun pasildanj.

¹¹ Uñun dakon tilak uñun yanj. Nak moninjisok egipgum bisapmon gen amin moninj da tilagon yagim, ae nandak nandakno gat ae kokwin agakno gat amin moninj da tilak egipgum. Mani amin madep anjek amin moninj anpak yipmanj mudagim. ¹² Abisok nin Pinjkop dakon mibili diwari gin nandamanj. Uñun pakbi idapmon wup-nin pindak upbal amanj uñun yombem. Mani Pinjkop dakon tomno dabilyo bamisi don kokdamanj. Pinjkop da abisok nin bamisi nandanj nimisak, unjudej don nandanj imdamanj.

¹³ Nandanj gadat gat, ae Pinjkop da panpulugosak do jomjom agak gat, ae but dasi galaktanj yomyom anpak, uñun anpak kapbi da toktok teban tanj ananj kikdanj. Mani but dasi galaktanj yomyom anpak da anpak diwari yapmanj mudosok.

14

Kombi gen yok do galagi madep nandananj

¹ Ji amin do but dasi galaktar yomyom arpak toktogisi ar kimotni. Ae Telagi Wup da but galak do yo nimisak unun timit do galak tajak kombi gen yogok dakon tapmim abidok do madepsi galak toni. ² Nido amin kinda gen n̄wakn̄warikon* da gen yosak kar, unun amin da nandani do dima yoyisak, unun Pin̄kop nan̄gin iyisak, nido amin da ni gen nar yosok unun dima nandar, Telagi Wup da tapmim iban gen pasili yosok. ³ Mani, amin kinda kombi gen yajak min̄at aminyo dakon nandar gadatni par̄teban asak, ae tebai atni do butni par̄teban asak, ae jigikon ekwar amin butni par̄teban asak. ⁴ Amin kinda gen n̄wakn̄warikon da gen yosok unun iyi dakon but ar̄teban asak, mani kombi gen yosok amin pan̄muwukbi morap dakon but par̄teban asak. ⁵ Ji kisi da gen n̄wakn̄warikon da gen yoni do nandisat, mani kombi gen yoni dosi nandisat. Kombi gen yosok amin da gen n̄wakn̄wari yosok amin yapmandak, mani gen n̄wakn̄wari yajakwan amin kinda da pan̄tobiljak kar unun tagi, unun da pan̄muwukbi dakon but par̄teban asak.

⁶ Not kabi, nak jikon obinek gen n̄wakn̄warikon da gen dayiken kar, nianon da gen unun da ji pan̄pulugosak? Mani Pin̄kop da gen pasili noligit unun dayiken, bo nandak nandak tagisi di dayiken, bo kombi gen kinda dayiken, bo dayindet aben unun da ji tagisi pan̄pulugosak. ⁷ Yo egip egipmi mini unudon abidajak tilak aben. Kasisin̄ ae gitayo geni kilegi dima yoni kar, nikon da amin kap dakon tek nandajak kap yoni? ⁸ Ae kwer kilegi dima yosak kar, amin nianon da emat do tagap toni? ⁹ Jiyo kisi yar gin. Ji gen n̄wakn̄wari yajakwa nianon da amin da gen unun dakon mibili nandaba pisoni? Gen yarba isali

---

14:1: 1Ko 12.31; 14.39 * **14:2:** Gen n̄wakn̄wari dakon mibili unun yar. Unun mīktim amin morap da dima yon gen kinda do yosok.

akdaŋ. ¹⁰ Asi, miŋtimon gen mibili mibili morapmi toŋ, ae kisi morap mibili toŋ giŋ. ¹¹ Mani amin kinda da gen yaŋban dima nandabo piŋosak kaŋ, uŋun amin da nak do kokup ŋwakŋwarikon amin yaŋ nandaŋ naminjakwan nak da uŋun amin do kokup ŋwakŋwarikon amin yaŋ nandaŋ iberj. ¹² Gen ŋwakŋwarikon da gen yoni kaŋ, amin da ji do yaŋ giŋ nandaŋ damdaŋ. Ji Telagi Wup dakon but galak dakon yo timit do galagi madepsi nandaŋ, do but galak dakon yo paŋmuwukbi tagisi paŋteban agagi uŋun timit do pi tebaisi aŋ kimotni.

Gen ŋwakŋwari yogok dakon gen

¹³ Yaŋdo, amin kinda gen ŋwakŋwarikon da gen yosak kaŋ, Piŋkop da gen uŋun tagi paŋtobiljak dakon tapmim injak do bisit asak. ¹⁴ Nido, gen ŋwakŋwarikon da bisit aberj kaŋ, wupnokon da bisit asat, mani nandak nandaknokon da yo bami kinda dima nandisat. ¹⁵ Yaŋdo, niaŋ aberj? Wup ae nandak nandakno kisi da bisit aberj. Wup ae nandak nandakno kisi da kap yokerj. ¹⁶ Yaŋ dima aŋek wupmon dagin Piŋkop aŋkisiŋek ya yaŋ iyinaki mirak yopmaŋdak amin uŋun gen yosol dakon mibili dima nandisak, do niaŋon da “Uŋun asi” yaŋ yosak? ¹⁷ Piŋkop ya yaŋ iyinjak yo tagisi asal, mani mirak yopmaŋdak amin dakon buri dima aŋteban asal.

¹⁸ Nak bisap morapmi gen ŋwakŋwarikon da gen yaŋek ji gwapmaŋ mudosot do Piŋkop ya yaŋ iyisat. ¹⁹ Mani, paŋmuwukbi Piŋkop gawak im do muwutni bisapmon gen ŋwakŋwarikon da gen sop 10 tausen yokerj kaŋ, uŋun da paŋpulugok kinda dima akdisak. Mani gen sop 5 kabi amin da tagi nandagi uŋun baŋ yoyinjet aberj kaŋ, uŋun da paŋpulugok madepsi akdisak.

²⁰ Not kabi, nandak nandakjikon da amin moniŋ da tilak dima egipni. Amin moniŋ da anpak yokwi dakon mibili dima nandajek ekwaŋ ji uŋun da aripmon egipni. Mani nandak nandakji uŋun amin madep da tilagon egipni.

²¹ Piŋkop da gen tebanon gen yaŋ mandabi:

“Amin Tagi da yaŋ yosok, ‘Geno kokup ŋwakŋwarikon amin do yobo uŋun da gen ŋwakŋwarikon da uŋun miŋat aminyo do yoyikdaŋ.

Mani geno nandak do mirak dima yopdaŋ.’”

²² Yaŋdo, gen ŋwakŋwarikon da gen yogok uŋun da Piŋkop dakon tilak madepni kinda asak. Uŋun nandaŋ gadat kili awit amin do dima yolisak, nandaŋ gadat dima awit amin do yolisak. Mani kombi gen yogok uŋun tilak kinda nandaŋ gadat kili awit amin paŋpulugok do yomisak, uŋun nandaŋ gadat dima awit amin do dima yomisak. ²³ Do paŋmuwukbi morap Piŋkop gawak im do muwugek ji kisi gen ŋwakŋwarikon da gen yoni kaŋ, but galak dakon yo dakon mibili dima nandaŋ amin, bo ae nandaŋ gadat dima abi amin da wiŋ dandajek ji do si ŋugigaŋ yaŋ yokdaŋ. ²⁴ Mani, ji kisi kombi gen yoni kaŋ, but galak dakon yo dakon mibili dima nandaŋ amin, bo ae nandaŋ gadat dima abi amin da abiŋ gen uŋun nandaŋ uŋun da buri sugaŋba iyi do nin yokwi pakpak do kobogi pakdamaŋ yaŋ nandakdaŋ. ²⁵ Nandak nandakni burigwan pasili toŋ uŋun teŋteŋjokdaŋ. Ae maŋ pak gawagek Piŋkop gawak imiŋek “Piŋkop bamisi ji gat egisak” yaŋ yokdaŋ.

Kosit kilegikon da Piŋkop gawak imneŋ

²⁶ Yaŋdo, not kabi, Piŋkop gawak im do muwutni bisapmon nibaŋ ani? Kinda da kap yosak, ae kinda da yoyiŋdet asak, ae kinda da Piŋkop dakon nandak nandak

pasili torj unjun yosak, ae kinda da gen njwakɲwarikon da gen yosak, ae kinda da unjun gen yosak unjun paɲtobiljak. Yo morap ani unjun paɲmuwukbi paɲteban ak do ani. ²⁷ Amin diwari gen njwakɲwarikon da gen yoni kaɲ, amin bamori bo kapbi daɲin yoni. Ae kisi bisap kalonj dima yoni, notji do bikbik yomiɲ yomiɲ aɲek yoni. Ae amin kinda da gen unjun si paɲtobiljak. ²⁸ Mani gen paɲtobil amin mini kaɲ, gen njwakɲwarikon da gen yogok amin gen dima yosak. Gen iyi gat ae Piɲkop gat dogin yosak.

²⁹ Amin bamori bo kapbi da kombi gen yoni, aɲakwa diwari da geni kokwinitni. ³⁰ Ae kinda yigakwan Piɲkop da gen kinda aɲalon aɲiban kaɲ, gen yosok amin gen saɲbejek dima yosak. ³¹ Yaɲ aɲek kombi gen yogok amin kisi kalonj kalonj kombi gen yoni dakon bikbik pisaɲ damdaɲ. Aɲakwa paɲmuwukbi kombi gen yoyiɲakwa nandak nandak timigeɲ unjun da butni paɲteban asak. ³² Kombi gen yogok amin unjun wupni dakon kila iyi tagi aɲ, do iyi da bisapmon gen tagi yoni. ³³ Nido Piɲkop unjun yo morap upbilapmon da agak amin dima. Nin da but kalonjon da egipneɲ do nandisak.

Telagi paɲmuwukbi morap nin da amaɲ unjudeɲ jiyo kisi muwut muwutjikon ³⁴ miɲat gen dima yoni. Gen yaɲba tagi dima akdisak. Moses dakon gen teban da yosok unjun da ariɲmon gawat gawaron da yitni. ³⁵ Paɲmuwukbi da muwut muwuron miɲat gen yoni kaɲ unjun mayagi, do gen kinda dakon mibili nandak do kaɲ, yutnikon eni baɲ yoyiɲba tagi yoyini.

³⁶ Korin amin, Piɲkop dakon gen jikon da noman tagit yaɲ nandaɲ, ma? Ae geni ji daɲin abidawit, aɲakwa amin diwari dima abidawit yaɲ nandaɲ, ma? ³⁷ Jikon da amin kinda iyi do nak kombi amin kinda yaɲ nandisak,

bo Wup dakon nandak nandak tarj namisak yarj nandisak amin yarjsi nandisak, gen on mandisat ujun Amin Tagi dakon gen teban yarjsi nandisak. ³⁸ Amin kinda yarj dima nandisak karj, ujun amin do kombi amin kinda dima yarj nandaŋ imni.

³⁹ Yarjdo, not kabi, kombi gen yok do galagi madepsi nandani, ae gen rjwakjwari yogok dakon kosit sopsop dima ani. ⁴⁰ Mani Piŋkop gawak imim dakon silipmon yo morap ani ujun kosirikon da kilegisi ani.

Amin kimakbi aeni kimoron da pidokdaŋ
(Kilapmi 15)

15

Kristo kimagek kimoron da pidagit

¹ Not kabi, Gen Bin Tagisi dayigim ujun do butji pabo pisanban nandani do nandisat. Gen Bin Tagisi kili abidawit da ujudon tebai akgaŋ. ² Ae gen dayigim ujun tebaisi abidoni karj, Piŋkop da ujun Gen Bin Tagisikon da ji yokwikon baŋ timitdisak. Yarj dima ani karj, nandaŋ gadatji ujun yo isali.

³ Gen kinda abidagim ujun da gen wagol madepsi asak. Gen ujun kili damgum. Gen ujun yarj. Piŋkop gen tosok ujun da aripmon Kristo nin dakon yokwi wiririt do kimakgit. ⁴ Ae Piŋkop gen tosok ujun da aripmon amin da kimakbi tamogwan yipgwit, ae gildat kapbi aŋakwan kimoron da pidagit. ⁵ Ae Pita kon altaŋjek don yabekbi 12 kabikon kisi altaŋ yomgut. ⁶ Ae don nandaŋ gadat amin 500 yapmaŋdak ujun kabikon altaŋ yomgut. Ujun kabikon morapmi abisok ekwaŋ, mani diwari kili kimakgwit. ⁷ Ae don Jems altaŋ imgut. Ae don yabekbi kisikon altaŋ yomgut.

15:3: Ais 53.5-12

15:4: Mt 12.40; Ya 2.24-32

15:5: Mt 28.16-17; Lk

24.34 15:7: Ya 1.3-4

⁸ Ujun kabikon altan yominek don mibi do nagon altan namgut. Nak monji kinda altok altok bisapmonsidi ma altanbi yombem. ⁹ Nido nak yabekbi kabi dakon pinbinisi egisat. Ae amin da yabekbi yan tagi dima nayigi, nido kalip Pin kop dakon panmuwukbi panjupbal ak do pi madepsi agim. ¹⁰ Mani Pin kop da nandan yawok naminek anpuluganban yabekbi kinda dagat da egisat. Ae nak do nandan yawot agit unun dima sun tagit. Dimasi. Yabekbi diwari yapmanek pi madepsi agim da asat. Mani naga dima asat, Pin kop da nandan yawok naminek tapmin namihakwan pi unun asat. ¹¹ Do nak bo ae yabekbi diwari da pi unun an unun da yo madep dima asak. Yo madep unun Yesu kimot anek aeni pidagit unun dakon geni yan tenjenapano ji da nandanek nandan gadat awit.

Don amin kisi morap kimakgwit unun kimoron da pidokdan

¹² Kristo kimoron da pidagit unun dakon geni yan tenjenoman, do jikon amin diwari da mibili nido “Amin kimakbi kimoron da aripmi dima pidokdan” yan yon? ¹³ Asi, amin kimakbi aripmi dima pidoni kan, Pin kop da Kristo kimoron nan dima aban pidagit. ¹⁴ Asi, Kristo kimoron nan dima aban pidagit tam, gen yan tenjenok aman unun yo isali asak, ae nandan gadat an ununyo kisi yo isali. ¹⁵ Ae yan tam nin Pin kop da yo agit unun do top amin dagagiman. Nido nin Pin kop da Kristo kimoron nan aban pidagit unun dakon geni yan tenjenoman. Mani Pin kop da amin kimakbi kimoron nan dima paban pidon tam, Kristo kimoron nan dima aban pidagit. ¹⁶ Asi, amin kimoron da dima pidon tam, Kristo kimoron da dima pidagit. ¹⁷ Ae Kristo dima pidagit tam, nandan gadatji da ji aripmi dima panpulugokdisak. Yokwi morapji sigin

taŋ damiŋakwa ekwaŋ. ¹⁸ Ae Kristo nandaŋ gadaŋ imiŋek kimakgwit amin uŋun pasilgwit. ¹⁹ Nin Kristo nandaŋ gadaŋ imiŋek uŋun da paŋpulugosak do jomjom aŋek ekwamaŋ. Mani nin yo taŋisi on miŋtimon gin timit do jomjom amaŋ tam, nin bupmi amin dakon mibi amin wagil yokwisi ekwamaŋ.

²⁰ Mani yaŋ dima. Kristo kimoron da kili pidagit. Uŋun pigaga jap bami mibiltoksi tosok uŋun da tilak kili kimakgwit amin dakon wasok wasok amini pidagit. ²¹ Amin kalonji kinda da kimot aŋalon agit, ae yaŋ gin amin kalonji kinda da kimoron da pidot pidot aŋalon agit. ²² Adam dakon amin kabi morap si kimokgoŋ, ae yaŋ gin Kristo dakon amin kabi morap egip egip abidokdaŋ. ²³ Mani nin morap Piŋkop da silip yipgut uŋun da aripmon pidokdamaŋ. Mibiltok Kristo, ae don tobil apjak bisapmon miŋat amin kabi morapni nin kimoron da pidokdamaŋ.

²⁴ Uŋun da kwenon mibi bisap abiŋakwan Kristo da koŋ mibili mibili tapmimi toŋ dakon kila amini uŋun paŋupbal aban pasil mudanaŋkwa kila agak pi morap Piŋkop Dat da kisiron yipdisak. ²⁵ Nido Kristo dasi kila amin madep egakwan wiŋi uwal morapni pabiŋ yopmanaŋkwan piŋbini egipdaŋ. ²⁶ Ae uwalni mibisi abiŋ yipdisak uŋun kimot. ²⁷ Piŋkop gen papiakon gen yaŋ tosok:

“Uŋun da yo morap piŋbini egipni do yopgut.”

Yo morap piŋbini egipni do yopgut yaŋ yosok, mani nin nandamaŋ, Piŋkop iyi Yesu dakon piŋbini dima egisak. ²⁸ Ae don, yo morap Kristo dakon piŋbini taŋakwa Monji da iyi naŋ Piŋkop dakon piŋbini yipdisak. Mibiltok Piŋkop da yo morap Monji dakon piŋbini yopgut, mani Monji da

iyi naŋ Piŋkop dakon piŋbini yiŋjak bisapmon Piŋkop da yo morap dakon wukwisini yitdisak.

²⁹ Amin kimakbi kimoron da dima pidoni tam, mibili nido amin diwari da amin kimakbi paŋpulugok do telagi pakbi soson? Aripmi dima pidoni tam, nido unun anpak an? ³⁰ Amin morapmi da pi amaŋ unun do toktogisi uwal an nimirjek nindapba kimotneŋ do an. Do amin kimoron da dima pidoni tam, nin mibili nido unun pi amaŋ? ³¹ Not kabi, nak asi dayisat, Amin Taginin Yesu Kristo da jikon pi tagisi asak unun do butnokon da nandako yo madepsi asak. Disi nandaŋ, unun bamisi. Ae yanjo kisi nandani, nak gildari gildari kimoronsi kiŋ kiŋ asat. Gen on bamisi yosot. ³² Epesas kokupmon amin diwari jon bit kilapyo yokwisi da yaŋ emat anek nak nit do awit. Kimakbi kimoron da dima pidoni tam, mibili mini emat agim. Ae amin kimakbi kimoron da dima pidoni tam, “anwa wagil kimotdamaŋ,
do jap pakbiyo madepsi aneŋ.”

³³ Ji amin diwari da top paŋkewaldaŋ do pindatni. Gen on disi nandaŋ, “Ji amin yokwi gat muwutni kaŋ, anpakji tagi unun paŋupbal akdaŋ.” ³⁴ Ji aesi nandak nandak kilegi timigek yokwi ae saŋberjek dima ani. Asi jikon da diwari Piŋkop dima nandaŋ imaŋ. Ji da mayaktok pani do anek gen on dayisat.

Giptimnin kimoron da pidokdisak unun nwaŋkwari

³⁵ Amin kinda yaŋ yokdisak, “Amin kimakbi kosit nianon da pidokdaŋ? Ae pidoni bisapmon nianen giptim da pidokdaŋ?” ³⁶ Unun nandaŋ kokwini tagi dima amin dakon gen kinda! Gak jap yet kwaokdal unun mibiltok kimot anek don kwosok. ³⁷ Ae wit bo ae jap diwari dakon yeri kwaokdal unun jap bami don kwokdisak unun

yombem dima. ³⁸ Mani Pinjkop da iyi nandan kokwinigek yeri kalon kalon do obi tamiyo iyikon iyikon wasosok. ³⁹ Giptim morap unun arip gin dima. Amin unun giptimni njwakjwat, ae bit kilapyo giptimni njwakjwat, ae minam gat ae tap kilapyo kisi yan gin. ⁴⁰ Kundukon yo ton unun giptimni iyi, ae miktimon yo ton unun yo kisi giptimni iyi. Mani kundukon yo ton dakon tilimni unun njwakjwat, ae miktimon yo ton dakon tilimni unun yo kisi njwakjwat. ⁴¹ Gildat kanek ae gikyo tilimni njwakjwat njwakjwat. Ae gik morap tilimni iyikon iyikon tan yoman.

⁴² Amin kimakbi kimoron da pidokdan unun yan gin. Giptim wayikgaman unun miktogi, mani giptim pidosak unun aripmi dima miktogi. ⁴³ Giptim wayikgaman unun tilimni mini, mani giptim pidokdisak unun tilimni wagil tagisi. Giptim wayikgaman unun tapmimni mini, mani giptim pidokdisak unun tapmimi ton. ⁴⁴ Giptim wayikgaman unun on miktim dakon, mani giptim pidokdisak unun Wup da egip egip imisak.

Miktim dakon giptim tosok, do giptim Wup da egip egip imisak unun yo kisi tosok gin. ⁴⁵ Pinjkop dakon papia da yan yosok:

“Amin mibiltogi, Adam, unun amin egip egipmi ton dagagit.”

Mani mibi Adam da amin do egip egip yomyom Wup dagagit. ⁴⁶ Wup dakon egip egip da mibiltok dima altagit. On miktimon egip egip da mibiltok altagit, anakwan wup dakon egip egip da don altagit. ⁴⁷ Amin mibiltogi Adam unun on miktim dakon, ae miktim nan wasanbi. Ae Adam unun da buron nani unun Kwen Kokupmon da pigit. ⁴⁸ Miktimon minat amin morap unun giptimni unun Adam dakon giptim yombem. Mani Kwen Kokup dakon

giptimnin unun Kristo dakon yombem akdisak. ⁴⁹ Abisok nin miktim amin Adam yombem da ekwamañ. Unuden gin don Kwen Kokup amin Kristo yombem akdamañ.

⁵⁰ Not kabi yañsi dayisat, miktim giptim gat kisi Piñkop da Amin Kila Asak da kagagwan aripmi dima wigigi. Ae yo miktogi da yo dima miktogi aripmi dima timiri.

⁵¹ Nandani. Gen pasili kind a dayikdisat. Nin morap kisi dima kimotdamañ. Nin kisi morap kulabik añ mudokdamañ. ⁵² Kweñ mibisi yosak bisapmon nin mal wambilgamañ unun da tilak tepmisi kulabik akdamañ. Kweñ yañban amin kili kimakgwit unun kimoron da pidokdañ, ae buñon aripmi dima mik tokdañ. Ae nin kalugi sigin ekwamañ amin kulabik akdamañ.

⁵³ Nido, giptimnin miktogi unun kulabik añek toktogisi tagisi egipdisak. Giptimnin si kimori unun kulabik añek toktogisi kalugi egipdisak. ⁵⁴ Giptimnin si kimori ae miktogi unun kulabik añek toktogisi tagisi kalugi egipdisak bisapmon Piñkop dakon gen kind a toso unun bami toñ akdisak. Gen unun yañ:

“Piñkop da emaron teban taje k imot obisi añakban pasilgit.

⁵⁵ Kimot, gak amin pabiñ yopyop dakon tapmimgo jiri?

Kimot, gak amin tepmi madep yomyom tapmimgo jiri?”

⁵⁶ Yokwi da kimot tapmim iban amin tepmi madep yomisak. Ae yokwi unun gen tebanon tapmim pasak.

⁵⁷ Mani Amin Taginin Yesu Kristo da tapmimon Piñkop da tapmim nimirakwan emaron teban toman, do Piñkop ya yañsi iyamañ.

⁵⁸ Yañdo, not kabino, ji tebaisi agek wayiñ wayiñ dima ani. Disi nandañ, Amin Tagi dakon pi madepsi añ unun

15:51: Mt 24.31; 1Tes 4.15-17

15:53: 2Ko 5.4

15:54: Ais 25.8

15:55: Os 13.14

15:56: Ro 7.13

bami mini dima akdaŋ, do ji bisapmi bisapmi Amin Tagi dakon pi aŋ kimotni.

Pol yo ak do nandagit unjun do yagit
(Kilapmi 16)

16

Pol da Jerusalem do money paŋmuwutdaŋ unjun do yagit

¹ Kili Piŋkop dakon miŋat aminyo Jerusalem ekwaŋ unjun do money paŋmuwutdaŋ unjun do dayikdisat. Gale-sia paŋmuwukbi da ani do kosit yoligim, ji yaŋ gin ani. ² Sonda morapmon ji morap kisi kalon kalon pi agak da butgwan money timikgaŋ unjun kokwinigek kabi kind a yopmaŋ yopmaŋ ani. Aŋakwa nak opbeŋ bisapmon money paŋmuwut dakon pi dima ani. ³ Nak da obiŋ altokeŋ bisapmon paretji Jerusalem paŋkini do disi amin kabi di manjini. Aŋakwa nak da but piso papia kind a mandaŋ yobo abidaŋek kini. ⁴ Ae naky o kisi kigisi yaŋ nandakeŋ kaŋ, kisin tagi kineŋ.

Pol Korin amin kiŋ pindat do nandagit

⁵ Nak Masadonia miŋtim naŋ kik do nandisat. Unjunaŋ kiŋek don jikon abiŋ altokeŋ. ⁶ Nak ji gat timisok di gat egipbeŋ bo ae sigin egapbo ais bisap mudosak unjun dima nandisat. Ae kokup ŋwakŋwarikon kikeŋ bisapmon ji da aŋpulugaŋakwa kikeŋ. ⁷ Nak ji gat bisap piŋipmi egip do dima galak tosot. Amin Tagi da tagi nandisagon ji gat bisap dubakgok egipneŋ. ⁸ Mani nak kokup pap Epesas idon egapbo Pentikos bisapmon wigisak. ⁹ Nido, Piŋkop da nak do yoma kind a witdal namik da miŋat amin morapmi paŋpulugoko Yesu yolyol amin dagon. Mani amin morapmi da uwal aŋnamaŋ.

¹⁰ Timoti jikon apban kaŋ anpuluganba pasol pasol dima asak. Nak da Amin Tagi dakon pi asat, unjuno kisi yaŋ gin asak. ¹¹ Jikon da di da kaŋba amin isali kinda yaŋ di aban. Tobil apjak bisapmon yipba but yaworon da nagon apjak. Not diwari gat kisi apni do jomjom asat.

¹² Notnin Apolos dakon gen unjun yaŋ. Not diwari ji dandak do kiwit bisapmon unjun gat kini kaŋ tagisi yaŋ iyigim. Mani unjun bisapmon op do dima galak tagit. Iyi gwagak kaŋek don obiŋ dandisak.

Gen diwari

¹³ Disi do kila tebai aŋek nandan gadaron tebai atni. Tebaisi agek yo kinda do pasol pasol dima ani. ¹⁴ Yo morap ani unjun but dasi galak taŋ yomyom anpagon daŋin ani.

¹⁵ Not kabi, Stepanas gat yutnikon ekwaŋ amin gat da Akaia provinskon mibiltoksi but tobil aŋek Yesu nandan gadan ingwit unjun disi nandan. Ae Pinƙop dakon miŋat aminyo paŋpulugok do iyi dakon egip egip parekgwit. Nak gen tebai yaŋ dayisat, ¹⁶ ji unjoden amin gat ae unjun amin paŋpuluganba pi kalonji an amin gat dakon piŋbini egipni.

¹⁷ Stepanas gat Potunatus gat Akaikus gat nagon opba but galaksi nandagim, nido ji kisi da abiŋ nak aripmi dima nandani, ¹⁸ ae unjun da nak kisik kisik namgwit ae jiyo kisi kisik kisik damgwit. Unjoden amin da pi madep an unjun do but galaksi nandaneŋ man madep yomni.

¹⁹ Paŋmuwukbi morap Esia provinskon ekwaŋ unjun da gildatni tagi dayaŋ. Akwila gat Prisila gat ae paŋmuwukbi unjun bamot da yutnon muwukgaŋ unjun da Amin Tagi da manon gildatni tagi madepsi dayaŋ. ²⁰ Yesu yolyol amin notji morap da gildatni tagi dayaŋ. Paŋmuwukbi notji gat domdom ani bisapmon but dasi timitni.

16:10: 1Ko 4.17

16:11: 1Ti 4.12

16:12: 1Ko 3.6

16:15: 1Ko 1.16

16:19: Ya 18.2,18,26

²¹ Nak Pol da naga gildat tagi on mandisat.

²² Amin kindá da Amin Tagi but dasi díma galaktan imisak kan unun jobit timitjak.

Amin Tagi gak apbi! ²³ Amin Tagi Yesu dakon nandan yawotni jikon tosak do bisit asat. ²⁴ Nin Yesu Kristokon kabi kalon agiman, do ji but dasi timikdat. Unun asi.

PIŃKOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 17 Oct 2021

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106